

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inserate sprejema upravnništvo v Katoliški tiskarni Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma ne vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-niskih ulicah št. 2, I, 17.

Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike ob pol 6. uri popoldne.

Štev. 108.

V Ljubljani, v sredo, 13. maja 1903.

Letnik XXXI.

Dogodki na Hrvatskem in Slovenci.

Okolu bana Khuen Hedervarija teče kri, na stotine nedolžnih žrtev ječi po ječah, on, ki je kriv s svojim nepostavnim postopanjem in z izzivanjem protipostavnih mažarskih napisov vseh teh nesreč, pa sedi še vedno na banskem stolu, dasi vsi dogodki zadnjih dni pričajo, da se narod ne bo pomiril prej, predno se mu ne da zadoščenja. In narod ima pravico zahtevati izvrševanje zakona! Čim dalje vzdrže rušilca zakona bana Khuen Hedervarija na banskem prestolu, njega, katerega je dr. Potočnjak nazval „lopovom in prostim varalicom“, toliko bolj se vzdržujejo razmere, ki kriče do neba! Preko mej Hrvatske že sega ogorčenje, ki je nastalo vsled banovega postopanja, in tudi izza hrvatskih mej doni zahteva: »Dajte hrvatskemu narodu zadoščenja!« Namestu tega, pa gre banu na pomoč avstrijsko vojaštvo in oholi ban je toliko predrzen, da hoče, naj mu pomaga celo avstrijska iustica.

To so točke, ki se tičejo tudi nas, ki se tičejo v prvi vrsti tudi našega naroda, katerega sinovi so pripravljeni za odhod, in srdom v srcu se moramo vpraševati: Ali je ožigosani ban Khuen Hedervary vreden takih žrtev, ali so vredni protipostavni mažarski napisi na Hrvatskem toliko, da jih gre braniti avstrijsko vojaštvo?

Odpravijo naj se vzroki nemirov, vrši naj se zakon, da se naj pravica Hrvatov in bana naj pošljejo mej one, mej katere že davno spada, pa bo mir, in narod hrvatski bo rešen. Zakaj radi enega človeka, ki ima na glavi očitanje dr. Potočnjakovo „prosta varalica“, puste teči toliko krvi, ječati na stotine prestolu zvestih Hrvatov po ječah, to tudi nam Slovencem, ki smo bili vedno zvesti prestolu, v glavo ne gre in ker hočejo za to rabiti tudi telesa naših vojakov, upamo, da v državnem zboru naši poslanci na vsa usta povedo in razkrinkajo pravi položaj.

Sedaj pa letajo po Ljubljani tudi zagrebški policijski agentje in obnašajo se tako, kakor bi bila tudi že Kranjska in Avstrija

pod vlado bana Khuen Hedervarija. Umevno je, da vsled tega narašča razburjenje tudi pri nas, tembolj, ker se tem agentom ban Khuen Hedervarijeve vlade ne pokaže pot nazaj k banu. Ban ni nikomur mogel dokazati veleizdajstva, on, ki tiči v nezakonitostih, nikomur ne more dokazati protipostavnosti, in vendar na naših tleh love nedolžne ljudi, katere ban sovraži iz vse duše, ker nočejo z njim kršiti veljavnosti zakona.

Pri tem smo torej interesirani tudi mi in merodajni krogi naj se ne šudijo, ako ogorčenje, ki že prestopa meje Hrvatske, ne poplavi tudi slovenske zemlje. Povod, da imenom slovenskega naroda protestiramo, nam je dal baron Khuen Hedervary, ki je poslal v naše kraje svoje policijske agente, in ki je dosegel, kakor je izjavil v večerajšnji seji ogrskega državnega zbora ministerski predsednik Szell, da naše vojaštvo koraka na Mažarsko. Mi smo ogrska provincija! Boj, ki ga bije hrvatski narod, se ne bije proti kralju, kateremu je udan narod iz vse duše, ampak bije se proti mažarskemu kršenju zakona, proti banu, ki hoče narod oropati njegovih pravic, in zato ni povoda, da bise totranska državna polovica angažirala za bana Khuen Hedervarija.

Tu je v prvi vrsti na mestu tudi najodločnejši protest slovenskega naroda. Posebni odbor slovenskega krščansko-socialnega delavstva je torej sklenil sklicati v Ljubljani velik shod, ter stopi radi sodelovanja v dotiko z vsemi slovenskimi strankami. Ljubljana naj govori prva, za njopanaj sledi ves slovenski narod, kistoji za pravico združen z bratskim narodom hrvatskim!

„Ljudska posojilnica.“

Vsako leto z največjim veseljem zasledujemo poročila „Ljudske posojilnice“, ne toliko zaradi števil in naraščajočega prometa, ampak zato, ker se radujemo na

predujoče kreditne organizacije našega ljudstva. Zakaj ta posojilnica je v resnici eminenten ljudski zavod. Tu podajemo kratko poročilo o upravnem letu 1902.

V tem upravnem letu je na novo pristopil 201 zadružnik. Izstopilo jih je sedemnajst, tako da je imela „Ljudska posojilnica“ koncem l. 1902. — 1467 zadružnikov z opravnimi deleži v skupnem znesku 5.868 K. Stanje glavnih deležev je bilo 5.200 K

Sprejemkov je bilo . 16.273.953,41 K.

Izdatkov . . . 16.322.929,24 .

Skupni promet . . . 32.596.882,65 K.

Stanje hranilnih vlog je bilo 7.419.093 K 04 v.

Tekoči račun B je izkazoval 2.068.985 K 45 v.

Tekoči račun A s priraštilimi obrestmi izkazuje 13.273 K 03 v.

Skupno stanje vlog je bilo torej 9.501.351 K 52 v.

Stanje posojil je bilo sklepom l. 1902. — 6.542.838 K 27 v.

Čisti dobiček te upravne dobe znaša 27.240 K 39 v.

Poleg rezervnega zaklada 10.319 K 77 $\frac{1}{2}$ v. in razpoložnega zaklada 43.060 K 08 $\frac{1}{2}$ v. ima društvo še posebno rezervo za morebitne glavnične izgube v znesku 44.004 K 02 $\frac{1}{2}$ v.

„Ljudska posojilnica“, kakor vsakdo vidi iz teh števil, nima namena, kopičiti lastno glavnic, ker sloni na neomejeni zavezi; vsi njeni člani jamčijo solidarno z vsem svojim imetjem za v posojilnici naložene kapitalije. To jamstvo pa zadostuje za mnogo večje vsote, nego so sedaj v posojilnici naložene. Kljub temu krepko narašča lastna glavnic kot naravni izraz krepkega razvoja in racionalnega poslovanja v zadruzi.

Leta 1902. so hranilne vloge zopet krepko narasle. Posojilnica je v položaju, da vsako vlogo vsaki stranki takoj na zahtevanje izplača. Pri letošnjih izplačilih v znesku 2.606.761,10 K se ni niti pri enem izplačilu poslužila posojilnica v pravih pridržane jej pravice odločnega roka. To je mogoče le s tem, da ima posojilnica vedno

na razpolago velike vsote za izplačilo hranilnih vlog.

Ljudska posojilnica je član »Gospodarske Zveze« in obrestuje hranilne vloge vsem, tudi nečlanom, po 4 $\frac{1}{2}$ %.

Kako je ta zavod potreben in koristen, to dokazuje najbolj vpitje nasprotnikov. A mi ji želimo obilo uspeha v korist slovenskemu ljudstvu.

Državni zbor.

Dunaj, 12. maja.

Več dela!

Avstrijska zbornica se more ponašati, da je po vsem omikanem svetu zaslovela po triletni obstrukciji. Manj znano pa je vnanjemu svetu, da je avstrijski parlament — mej vsemi najnemarnejši in najokornejši. Mnogi poslanci pobere svoje dnevnine, a potem jih ne vidiš tedne in tedne. So poslanci, katerih po veliki noči sploh še ni bilo na Dunaj. In ravno ti imajo lepo navado, da se oglašajo v zbornici v gotovih obrokli ter rohne nad vlado in parlamentom, da ničesar ne storite. Volivci so zadovoljni s svojim odločnim in skrbnim poslancem, ta pa z njimi.

In ravno to je brezvestna komedija, ki ljudstvu meče pesek v oči. Potrebno bi bilo, da vsak poslanec izgubi dnevnine za one seje, katere je neopravičeno zamudil, kakor je to običajno v kranjskem deželnem zboru.

Druga slabost avstrijske poslanske zbornice je, da ima odseke po 36 in 48 članov. Ena polovica se vedno zanaša, da pride druga v sejo. In tako se vedno dogaja, da odseki po eno uro ali sploh niso sklepni. Mnogi poslanci predlagajo v zbornici to in ono, kar pa obleži v odsekih in več ne zagleda belega dne. Tako je bil imunetni odsek menda že sedemkrat nesklepčen.

Danes je odsek predsedniku zbornice naznanil one člane, ki se že treh zadnjih sej niso udeležili, in torej zgubili svoje mandate. S tem vprašanjem se je te dni bavil poljski klub ter sklenil, da v zbornici vpraša predsednika, kaj hoče ukreniti v tem oziru. V imenu poljskega kluba je danes začetkom seje David Abrahamowicz sprožil to vprašanje. Vsenemški poslanci so v zboru kričali, zakaj Abrahamowicz z dolgim govorom utemeljuje svoje vprašanje.

Predsednik grof Vetter odgovori, da tudi on obžaluje nemarnost raznih poslancev in da se hoče z načelniki klubov o tem pogovoriti. Glede odsekov pa sam ne more ničesar ukreniti. Torej udarec v vodo!

LISTEK.

K 25-letnici c. in kr. 19. lovskega polka.

Spisal Fr. Hoenigman.

V svojem dnevniku sem našel zapisanih nekaj vrstic, ki govore, kako se je godilo nam vojakom 19. lovskega polka leta 1878 za časa okupacije Hercegovine. Le v tej deželi je imenovani polk deloval. Letos je že 25 let od te zanimive okupacije. Morda vstrežem komu s tem, da objavim nekaj svojih spominov.

V našem lovskega polku so bili takrat večinoma le Slovenci. Nekateri so padli v boju, nekateri so vsled prehudega napora zboleli in prezgodaj umrli, nekaj nas je pa vendar še ostalo, ki se bomo mogli udeležiti 25-letnice, ki jo nameravamo skupno obhajati v Ljubljani.

Naš polk je bil že leto poprej 1877 v Dalmaciji, večidel ob meji Hercegovine: v Metkoviću, v Fortopu, Špletu, Trogiru, Sinju. Vojaki so prebivali po hišah. Le v Špletu smo bili v takozvani Marijini voja-

šnici, katera je bila preje kapucinski samostan.

V Sinj so prišli tudi rezervisti meseca julija 1878. To je bil pa tudi znak, da bo treba kmalo preko meje v Hercegovino.

Menda 25. julija 1878 je bil naš polk še enkrat pregledan na prostranem travniku blizu Sinja. Tam so dobili vojaki tudi skupno od vojaškega duhovnika blagoslov. Vojaki smo mu dejali »skupna odveza«. Dne 26. julija smo odšli iz Sinja proti Aržanu. Prvega avgusta smo prišli pred lepo dalmatinsko mesto Imoski, ki leži v vzhodni Dalmaciji na bregu hercegovinske meje. Lepo je to mesto s prijazno cerkvico, takrat je štelo okolu 4100 prebivalcev. Duhovno pastirstvo opravljajo tam oo. franjevci. Prenočili smo na prostem.

Drugo jutro je bilo treba iti v Osoje. Prvokrat smo šli tedaj čez mejo v Hercegovino. Naš polk je precej varno vodil major pl. Klobus. V Osoje je naša straža pripeljala tri vjete turške vojake ter z njimi prinesla dolge turške puške. Pred majorja prišedši so izpovedali, da so turški vojaki in jih do sedaj ni nobeden pozval iz straže. Menda so jih bili pozabili, česar smo se še

večkrat prepričali. Pobrali smo jim orožje in jih pustili domu. Kam so šli, Bog ve. Iz Osoje smo šli še tisti dan nazaj v Imoski, ter zopet tam prenočili. Dne 7. avgusta pa smo morali iti v Tiho dolino. Imeli smo te dni slabo vreme. Deževalo je, treskalo in bliskalo, da je bilo groza. Skušali smo, kaj je to: celo noč na prostem stati poleg puške v slabem vremenu.

Če tudi tukaj naštevam mesta ali vasi vendar vojaki nismo smeli v nobeno hišo, pod nobeno streho. Blizu 6 mesecev je prošlo, da ni stopil naš polk nikoli pod streho.

Marsikateremu sta pot in mokrota ožulila rami od namočenega jermenja in nove vojaške oprave.

Četrtega avgusta smo odrinili iz Tihe doline proti Ljubuški.

Tukaj je že pazljivo bilo treba hoditi. Kakih 500 insurgentov je čakalo pri Liluku, tako so napovedali najeti naši ogledniki. Ali treba je bilo prodreti do glavnega mesta Hercegovine, do Mostara, če tudi insurgenti branijo.

7. lovskega polka je imel pri Liluku prvo prakso.

Bilo je 8 ranjenih. Po silno težavni poti je pripeljal, po kozjih stezah divizionar Jovanović celo divizijo na mogočne visočine ob desnem bregu Neretve pred Mostar dne 5. avgusta 1878.

Spominjam se, kako nas je na tej težavni poti opazoval neki pastirček, na drugi strani sedeč in piskaje na svojo piščalko čisto na robu silno visoke kamenite stene, ki je visela nad prepadom. Noge so mu visle doli v globočino.

Mnogokrat so morali vojaki sami gorske topove velikim laškim mulam vzeti s hrbtov in jih prenašati na skoraj neprelazljivih potih. Tudi ta pot je bila premagana in mogočna avstrijska divizija je stala 5. avgusta pred Mostarom. Na hribu ob desni strani Neretve je še tisti večer plamtel kres avstrijskih vojakov in avstrijski topovi poleg kresa so zijali s svojimi žreli proti Mostaru.

To noč od 5.—6. avgusta zjutraj do osme ure je bil silen nemir v Mostaru. Pred mestom je stala avstrijska moč, ki je ravno kar poslala svojega parlamenterja (pogajalca) v Mostar z vprašanjem, ali se poda ali ne, v mestu samem pa je bilo še polno hujskačev in insurgentov. Klali in morili so se,

Južna železnica.

Poslanec dr. Steinwender je dne 13. maja minolega leta vložil predlog: Vlada se pozivlja, da s pomočjo pojasni, kako hoče z ozirom na slabe finančne razmere južne železnice varovati javne koristi. Ta predlog je bil takoj izročen železničnemu odseku, ki pa do danes ni razpravljal o njem. Ker pa so večerj delničarji južne železnice pod Rotšildovim pritiskom sklenili novo pogodbo, ki jo utegne odobriti občni zbor in more škoditi državnim koristim, zato vpraša Steinwender načelnika železničnega odseka, ali hoče še ta teden njegov predlog postaviti na dnevni red.

Načelnik železničnega odseka baron Schwegel odgovori, da takoj skliče odsek.

Dogodki na visokih šolah

Minoli teden so bili na dunajski tehniki in na vsučilišču veliki izgredi. Nemško-nacionalni visokošolci so nasadili, pretepali in psovali katoliške dijake. Valed izgredov so predavanja na tehniki začelo ustavljati. Danes so dr. Weiskirchner in krščansko-socialni tovariši, dr. Kathrein in sodrugi vložili interpelacijo na naučnega ministra: Kaj hoče storiti, da bodo v bodoče tudi katoliški dijaki imeli iste pravice, kakor drugi.

Poslanec Wolf pa vpraša ministra, ali hoče katoliškim dijaškim družstvom prepovedati društvene znake.

Naučni minister dr. vitez Hartel je takoj odgovoril na interpelacijo. S tem odgovorom pa niso bili zadovoljni ne vsenemški, ne krščansko-socialni poslanci.

Poslanec Stein nato predlaga, naj se v prihodnji seji prične razprava o ministrovem odgovoru.

Ta predlog obvelja.

Službene kavcije.

Državni uradniki, ki imajo opraviti z denarjem in blagom, so morali vlagati službene kavcije, ki so se od 30. avgusta 1894 obrestovale s 4%. V posebnih slučajih so uradnikom na račun kavcij odračunavali pri plačah. Vseh takih uradnikov je okoli 30.000, ki so vložili na kavcijah do 32 milijonov kron, in sicer v gotovini 6 milijonov, v državnih papirjih 25 milijonov, za milijon kavcij je vknjiženih.

Namen kavcij je bil, da je država imela nekaj varnosti, oziroma pokritja za mogoča pomevanja. Ta varnost pa je z ozirom na denarni promet brez pomena, ker za večje primanjkljaje bi kavcije itak ne zadoščale.

Na leto znašajo primanjkljaji povprek 162.580 kron. Od te svote pa so uradniki s kavcijami pokrivali le 23.828 kron, to je 14,6%, ostalih 121.695 kron se je moralo pokriti iz drugih virov ali pa odpisati. Na drugi strani pa ima država še troške z upravo kavcij. Nepošten uradnik bi itak ne mislil na zgubo svoje kavcije, ako se mu nudi prilika, da si napolni žepe ter jo popiba v Ameriko.

Zato je vlada predložila načrt zakona, ki naj stopi v veljavo z novim letom. V smislu zakona mora vlada v treh letih izplačati kavcije.

Danes je zbornica tudi v tretjem branju sprejela načrt zakona. Dr. Heilingner je predlagal, naj zakon velja tudi za c. kr. notarje, za ta predlog pa je vstalo komaj 10 poslancev, pač pa je zbornica sprejela dotično resolucijo.

Nedeljski počitek.

Kakor sem že obširneje poročal, je soc. politični odsek dovršil in predložil premembo zakona z dne 16. prosinca 1895 glede nedeljskega počitka v obrtnih podjetjih. Ta prememba se tiče v prvi vrsti trgov-

skih pomočnikov. Ti zahtevajo sploh popoln nedeljski počitek, kateremu pa se trgovci v večini in njihovi zastopniki vpi-rajeto ter navajajo razne vzroke. Danes je zbornica pričela razpravo o tem vprašanju. Ker prihodnji obširneje pojasnim to vprašanje, omenim danes le to, da je sklenila večina v odseku:

V trgovinah se sme ob nedeljah delati k večjemu štiri ure, in sicer dopoldne. Te ure določa deželna vlada, zaslišavši trgovsko zbornico, dotično občino, zadrugo in odbor trgovskih pomočnikov.

Odsekova manjšina pa zahteva, naj se dovoli štiriturno delo, a ta čas naj deželna vlada določi po krajevnih razmerah in potrebah. Tretji zopet zahteva, da se delo ob nedeljah popolnoma prepove.

Afera „Rectus“.

Danes je zbornica z veliko večino sprejela nučni predlog dr. Stranškega, naj vlada kaznuje dotičnega uradnika, ki je iz urada izročil „Rectusov“ rokopis. S tem je za sedaj v zbornici ta afera rešena, v javnosti pa se še vedno premleva.

Razdelitev državne podpore.

Posl. dr. Šusteršič in tovariši so danes vložili interpelacijo na g. min. predsednika kot voditelja ministerstva za notranje posle. Interpelacija naglašja, da se državne podpore dele navadno na podlagi poročil c. kr. orožnikov. Ti pa nimajo poklica, navadno tudi ne potrebne sposobnosti, da bi dajali nepristranska poročila o istinitih razmerah v posameznih slučajih. Tako je c. kr. okr. glavarstvo za ljubljansko okolico razdelilo državno podporo po tedi poškodovanim na podlagi poročil orožniške postaje na lgu. In istina je, da ni dobilo nobene podpore nad 70 posestnikov, ki so revni in bili močno oškodovani po toči. Zato vprašajo poslanci min. predsednika: Ali hoče potrebno ukreniti, da se označena krivica popravi z novimi podporami in da se v bodoče kaj takega več ne zgodi?

V drugi interpelaciji opisujejo razdelitev držav. podpore v litijemskem kraju. V trebeljevski občini, oziroma v janski župniji je minulo leto ponoči udarila strela v posestvo Jurija Zavrla. Mladi posestnik je bil že preje čez glavo zadolžen, vsled požara je prišel na beraško palico. Nato mu je pa še toča uničila vse jesenske pridelke. Zupanstvo mu je napravilo prošnjo na dež. odbor za malo podporo. Pisec teh vrstic je dvakrat prosil pri dež. odboru, naj revežu iz dotičnega kredita dovolijo vsaj 100 glid. podpore. Toda veleslavni naš dež. odbor, ki ima vedno dovolj denarja za razne ne ravno nujno potrebne stvari, je lani prošnjo kratkoma odklonil, češ, da je dotični kredit porabljen. Jurij Zavrl je nadalje upal, da dobi letos nekaj državne podpore, ki se je delila po toči poškodovanim. Bil je baje osebo v Litiji, kjer pa so se izgovarjali na poročilo županstva in ga manj prijazno odslavili. Ali je vse to tako res ali ne, tega ne preiskujem, a istina je, da Jurij Zavrl tudi tukaj ni dobil vinarja podpore ter je same žalosti znorel in je menda na Studencu.

Interpelantje vprašajo, ali hoče g. minister za notranje posle ukreniti, da se bodo podpore nepristransko delile in da gospodje uradniki imajo malo več potrpljenja z ljudmi, ki morda niso čitali „Olikanega Slovenca“.

Za pogorelce v Slovenjem Gradcu in okolici so danes poslanci Robič, grof Attems, dr. pl. Der-schatta in tovariši vložili nujno prošnjo.

Prihodnja seja je v petek.

Balkansko ognjišče.

Dunaj, 9. maja.

II.

Kakor je čitateljem znano, so nekateri jugoslovanski poslanci na Dunaju osnovali makedonski odbor z namenom, da bedni raji na Balkanu pomaga z milimi darovi. Odbor je bil minolo zimo storil vse potrebne korake za koncert, katerega čisti dohodek je bil namenjen za bedne trpine na Balkanu. Naša vedno „previdna“ vlada pa je v zadnjem trenutku prepovedala z ničevnimi izgovori dobrodelni koncert. To misel pa je rodil opis žalostnih razmer v makedonskih pokrajinah, ki ga je tukaj na Dunaju podal znani bolgarski profesor Stojan Mihajlovski, predsednik makedonskega odbora v Sofiji. Mož je jako naobražen, a še bolj navdušen za osvobodjenje slovanskih rodov iz turške sužnosti. Ta poročila o makedonskem gibanju sledede:

Berolinska pogodba je načeloma priznala ravnopravnost vsem rodovom pod turško vlado. Kar je Evropa slovesno obljubila, to bi morala tudi izvesti. To pa se ni zgodilo, ker tega ne zahtevajo ne ruski, ne avstrijski diplomati.

Makedonija hoče samostojnost, toda Rusija in Avstrija sta ji obljubili le reforme. Te reforme pa so smešne, ako naj jih izvrši turška vlada, ki nima ne volje, ne smisla za take reforme. In to je vzrok, da so Makedonci zagrabili za orožje, da si sami

izvojujejo osvobodjenje iz turškega jarma. Ali jih more kdo grajati, da hočejo živeti kot ljudje in ne kot neumna živina? Ako zopet zmaga Turčija, ako Evropa molči, potem ne zmaga pravica, ampak barbarstvo. In če nas Turčija premaga, zatreti ne more duha, ki se bori za svobodo, za človeške pravice proti surovemu nasilstvu turških čet in uradnikov.

Ne odobrujemo dogodkov v Solunu, pravi dalje Mihajlovski, toda pomisliti moramo, da obupni vstasi ne izbirajo sredstev. Sicer pa vas vprašamo: Ali so Turki boljši od naših junakov, ki gredo v smrt za domovino? Ali vam je znano, kaj počenjajo Turki z našimi ženami in otroci? Ali naj mirno gledamo, da turški divjaki more nedolžne ljudi in požigajo naše vasi? Dobro vemo, da mi sami ne uničimo turškega carstva, toda mi branimo svoje življenje in imetje, kakor vemo in znamo. Boj je na življenje in smrt. Za ta boj pa sta v prvi vrsti odgovorni Rusija in Avstrija, ki reforme zahtevata od sultana, ki sam v prvi vrsti potrebuje reform na svojem dvoru.

Rekli so nam: Mirni bodite, otroci, saj dobite krščanske orožnike! Ob enem pa so Turčiji zagotovili „status quo“. Turki sami se smejejo takim reformam, ki le podaljšajo turško barbarstvo in trpljenje krščanskih narodov. In ravno Avstrija bode še obžalovala, da mirno gleda na dogodke v bližnji turški sosesčini.

In kaj pomeni znani dogovor med Rusijo in Avstrijo? Ker nobena teh držav noče posesti v sršenovo gnezdo, zato velja: „Ako se ti ne ganeš, tudi jaz ne!“ In kaj bo posledica? Makedonci ne odloče orožja, vstaja se razžir, in konečno bode Avstrija prisiljena, da zasede Makedonijo ali vsaj del nesrednje dežele. Ako se to zgodi, potem Rusija zasede Varno ali Burgas v Bolgariji. Rusko brodogojstvo v Črnem morju je že pripravljeno na odhod. Burgas pa je pred vratmi Carigrada, in o tem naj razmišlja avstrijska diplomacija.

To pismo bolgarskega domoljuba je nov dokaz, da še danes ni rešeno balkansko vprašanje in da bode še nekaj let gorelo na tem ognjišču. Bolgarskih rodoljubov načelo je: „Brez Makedonije in Soluna je združen Bolgarija brez pomena. V Solunu so vrata v Bolgarijo, in ta vrata morajo Bolgari dobiti v roke.“

Toda na ta vrata prežé tudi druge države. In ravno za Avstrijo bi bilo mesto Solun največjega pomena že s trgovskega stališča. Bodočnost Avstrije je na Balkanu, in kar je Trst za Avstrijo, to bi bil Solun za Novo Avstrijo, ako pomakne svoje meje preko Mitrovice. Tu oa že Anglež preži na novo postojanko ob Egejskem morju, in Italija še tudi ni sita zemlje.

V Rusiji pa dobro vedó da bi bila velika, samostojna Bolgarija močan nasip za ruske namene pred Carigradom. Rusko časopisje mrzlo zré v bodočnost, ker postaja vedno jasneje, da mora Rusija le preko Bolgarije v Carigrad, in da bi v tem slučaju Anglija in Turčija bili zaveznici Bolgarije, ne gledé na Avstrijo, ki je po vsej zgodovini in zemljepisni legi prvi dedič turške zapuščine.

Toda na Dunaju in v Pešti so še vedno prepričani, da je za Avstrijo najboljša, ako sedi doma v zapečku ter gleda, kako si druge države delé svetovno trgovino. Avstrijskih diplomatov politika je: Na Balkanu naj se razvijejo samostojne države brez vsake protekcije vnanjih držav. Ah pa so mogoče na Balkanu samostojne države, ko je prebivalstvo mešano skomaj v vsaki vasi? V tem oziru bi imela še največ pravice Bolgarija, ker Bolgari so posejani po vsem Balkanu doli do Grške. Vendar pa je že l. 1886 ogrski minister Tisza v dogovoru z ministrom za vnanje posle, grofom Kalno-kyjem, izjavil v zbornici na neko interpelacijo: „Ako Turčija ne more ali noče napraviti miru na Balkanu, je Avstrija v prvi vrsti poklicana, da zasede Balkan.“

Toda stari Bismarck je vedno prepračil avstrijsko posredovanje. Njegove intrige so bile vzrok, da si že davno Rusija in Avstrija nista razdelili Balkana. Sedaj je Avstrija že tretjič pred vprašanjem, ali naj pogasi balkansko ognjišče. L. 1854 je imela najugodnejšo priliko, toda židovski finančni baroni so tudi tedaj speljali našo državo na led. V zahvalo, da so Rusi zadušili madjarsko revolucijo, je Avstrija šla za Angleže po kostanj v rusko žrjavico. Evropa bi imela danes vse drugo lice, ko bi se l. 1854 ne bili obotavljali na Dunaju. Druga prilika je bila l. 1878 a naši diplomati je niso znali izrabiti. Sedaj je balkansko vprašanje zopet na dnevnem redu. Morda sedaj, ali pa nikoli Avstrija ne zagotovi svoje veljave kot velesila. Ali ni mogoče, da Rusija vrže 30 do 40.000 vojakov v Carigrad in čaka pogajanj z drugimi državami? Sultanu zagotovi prijetno življenje do smrti, v dogovoru s Francijo prepusti Angliji Egipt in z Nemčijo se pobota v Aziji.

Že leta 1853 je rekel ruski car Nikolaj angleškemu veleposlaniku: „Vzemite si Egipt in pustite mi Balkan“. In iz Berolina je nedavno poročal monakovski list: „Brez ozira

na Avstrijo je mogoča ožja zveza med Nemčijo Rusijo in Italijo, ker Rusiji ne more biti na tem, ali je Trst v avstrijskih ali italijanskih rokah... in zveza z Rusijo bi bila Nemčiji ugodnejša, nego z Avstrijo.“

To so pač jasne besede, ki morajo avstrijskim diplomatom odpreti oči, da v soglasju z Rusijo predložé oporoko turškemu sultanu in njegovi državi.

Delavnost v avstrijskem parlamentu.

V včerajšnji seji poslanske zbornice je bil po inicijativi poljskega kluba daljši razgovor o sedanjih nedelavnosti avstrijskega parlamenta. Naglašala se je posebno nesklepnost v zadnji seji poslanske zbornice in v odsekih. Dunajska „Informacija“ piše tem povodom: Zbornica nima sedaj skoro nikakih sej in še te postajajo nesklepne. Izgovarjajo se, da h-čejo s tem dati potrebnega časa odsekom. Tudi tudi odseki ničesar ne delajo, ker je vsak hip kateri izmed njih nesklepen. Eline izjemo delata le nagodbeni in carinski odsek, ker odseki s 36 ali 49 člani niso tako lahko sklepní. V Nemčiji se izgovarjajo na pomanjkanje diet, pri nas pa menda ravno to pospešuje nesklepnost.

Razpor mej Nemčijo in Venezuelo.

Mej nemško in venezuelsko vlado sta sedaj definitivno sklenjeni pogodbi glede načina poravnave konečnega prepira v zadevi znanih odškodnin. Prva pogodba določa posebno komisijo, ki se mora sniti do 1. junija v Caracasu in kateri imenuje predsednika Roosevelt. Svoje delo mora završiti tekom šestih mesecev. Tako pripravljeno gradivo dobi potem glasom druge pogodbe razsodišče v Haagu, ki posebnó razsodja o tem, imajo li prednost Nemčija, Anglija in Italija in kako se razdele zagotovljeni 30-odstotni carinski dohodki mej te velesile in pa upnike. Sklepi razsodišča so definitivno obvezni. Ruski car imenuje tri razsojevalce izmed članov razsodišča v Haagu, ki pa ne smejo pripadati nobeni velesili, ki so podpisale berolinsko pogodbo ali ki imajo kaj tirjati od Venezuele. Razprava se vrši v angleščini.

Roosevelt o bodočnosti Amerike.

Predsednik severo ameriških zveznih držav je došel ta dni v Watsonville v Kaliforniji ter imel, kakor sploh povsod, daljši političen govor. Govoril je to pot o velikih nalogah zveznih držav za bližnjo bodočnost. Govornik je dejal, da Amerika že sedaj prevladuje na velikem oceanu, toda v bodoče mora zavzeti v tem oziru še bolj odločilno mesto. Tekom sedanjega stoletja mora priti ves tihi ocean pod ameriški vpliv. S tem si bo seveda narod nakopal veliko odgovornost, toda noben narod ne more postati velik, ne da bi plačal ceno za svojo velikost. Le napredka se plašči narodi morejo biti proti plačilu take cene. — Predsednik je po splošnem mnenju namigaval tu na velike državne stroške, ki jih bo zahtevala veliki nalogi primerno pomnožena in izpopolnjena mornarica.

Kolumbija ima novega predsednika.

Dosedanji, v letu 1900 za šestletno dobo izvoljeni predsednik kolumbijske republike Marroquin je moral te dni odločiti predsedniško čast in na njegovo mesto je prišel drugi podpredsednik. Sedanjega predsednika, ki sicer ni bil napačen človek, a mu je manjkalo potrebne enerģije, je vrgla, kakor večinoma vse predsednike, domača meščanska revolucija, ki so jo to pot posebno vneto vodili liberalni elementi. Vendar bi bil tudi to krizo srečno prestal, da se Kolumbija ni zapletla istodobno v vojsko z Venezuelo. Zanimivo je, da Marroquinov naslednik ni bil, kot njegovi predniki, izvoljen za predsednika, marveč ga je državni svet enostavno imenoval. Kolumbijski kongres se ni sočel več od predzadnje večje revolucije v letu 1898.

Iz brzojavk.

Avstrijska kvotna deputacija je v včerajšnji seji malone popolno dovršila svoje delo. Seje so se udeležili tudi ministra Körber in Böhm-Bawerk, sekijski načelnik Froschauer in dvorni svetnik Spitzmüller. Razprava je bila tajna, ker ogrska zbornica še ni izvolila kvotne deputacije in torej ne kaže, da bi se prej objavljali sklepi avstrijske kvotne deputacije. Prihodnja seja je v torek. — Vitez Javoroski k namerava odločiti načelnstvo poljskega kluba. — Vojni minister Pitreich je včeraj odpotoval v Budimpešto. Potovanje se spravlja v zvezo z dogodki v ogrski zbornici in pa z nemiri na Hrvaškem. — Francija in Vatikan. Rimski list „Corriere“ ve poročati, da v vatikanskih krogih razpravljajo vprašanje o odprtem razporu s Francijo ter baje menijo, da bi ta katoličanstvu v Fran-

čiji več koristil, nego pa sedanjí položaj. Nasprotno se pa trdi, da kardinal Rampolla še vedno goji nado, da se razmere v Franciji zboljšajo in pa da Combesov kabinet. — Volitve v španski senat. Sedaj javljajo, da je v senat izvoljenih 106 konservativcev in le 47 liberalcev. — Svato-vaclavsko. Doslej je 50 odstotnemu znižanju vlog priglasenih 4.997.236 K 16 h. — Naslednikom grofa Potockega kot galiskega deželnega maršala je neki do-ložen poslanec David Abrahamovic, ki v tem slučaju odloži poslaniški mandat. — Papežovo zastopstvo v Be-rolinu? Berolinski tisti poročajo iz Rima, da hoče papež ustredi želji cesarja Viljema in ustanoviti v Berolinu mesto papeževga delegata. — Obstrukcija v grški poslanski zbornici. Zbornica je bila trikrat sklicana po Veliki noči, a je bila vselej nesklepčna. Opozicija obstruira na ta način, da se ne udeležuje sej. Položaj kabi-neta je silno kritičen. — Odkrita »umazana« atara. Laž Combesova in njegovih pristašev se je jasno pokazala v izjavi urednika »Reveil Republicain« pred sodiščem, da je ontisti, ki ga je po-silala skupina 90 republikanskih poslancev h kartuzianom, naj izroče 2.300.000 frankov za izposlovanje av-torizacije.

Dnevne novice.

V Ljubljani 13. maja.

Za slovensko vseučilišče. Vprašanje o ustanovitvi slovenskega vseučilišča v Ljubljani, ki je že stara zahteva slovenskega naroda, še vedno ni dognano, ker ima slavna vlada vse druge skrbi in opravke, samo te ne, da bi ugodila upravičenim zahtevam Slovanov, posebno pa še Slovencev. Ravno radi tega je pa tem potrebnejše, da se vedno in vedno zopet stavlja na dnevni red ta zahteva, da se zopet in zopet kaže, kako te-žavno stališče zavzema slovensko dijaštvo na tujih vseučiliščih, kjer se ločeno od svo-jega naroda bori z najhujšimi gmotnimi te-žavami, kjer so kot tuji izključeni iz vsake boljše družbe, in ker se tako, posebno di-jaki iz obmejnih slovenskih pokrajin lahko poizgube in umro za slovensko ljudstvo, ter nehajo čutiti slovensko; o tem niti da bi govoril, kako se slovensko dijaštvo, kjer le mogoče, izključuje iz raznih seminarjev in znanstvenih društev. Treba je tudi, da se nanovo ovržejo oni šepasti argumenti, s ka-terimi hočejo naši narodni tlačitelji, ki hočejo zase vse, za slabejše ničesar, osme-žiti naše tako upravičene težnje. — Sloven-sko dijaštvo na Dunaju je radi tega sklenilo zopet spraviti vprašanje v javnost, in bo sklicalo shod, kjer se bo razpravljalo o tem vprašanju. Rektor dunajskega vseučilišča dr. Gussenbauer je posredoval, da je policija dovolila shod, ako ga skliče kako slovensko akad. društvo kot občni zbor in povabi ostala društva k udeležbi. To stori »Slove-nija«; na dnevnem redu so sledeči referati: 1. Potreba slovenskega vseučilišča, Žrjav («Slovenija»). 2. Slovensko ljudstvo in vse-učilišče v Ljubljani, Grafenauer («Danica») 3. Resolucije. — Shod, h kateremu so se povabili tudi slovenski, hrvaški in češki po-slanci, se vrši dne 14. t. m. ob 4. uri pop. v »Resource« I. Reichsrathstrasse 3.

Tavčarjeva interpelacija zoper »Gospodarsko zvezo«. Za podpis inter-pelacije treba je v državnem zboru 15 gla-sov. Drugače se interpelacija niti ne sprejme. Tavčarjeva interpelacija je imela ravno 15 podpisov. A zgodovina teh podpi-sov je velezanimiva. Mej podpisanimi so bili tudi češki radikalni poslanci dr. Baxa, Klofač in Fresl. Dr. Baxa in Klofač sta šele danes zvedela, da sta njuna podpisa na interpelaciji, in izjavljata, da je nista nikdar podpisala in da je tudi ne bi podpisala pod nobenim pogo-jem. Poslanec Fresl pa je izjavil, da je mogoče, da jo je podpisal, toda le ne vedoč za vsebino. Vsi trije so se opravičili pridr. Šuster-siču in obžalovali zlorabo svo-jih imen. —

»Šufti«! tako nas je »Narod« nazval, ker smo povedali, da so se tudi mej slo-venško inteligenco dobili ljudje, ki so pri-spevali za brezplačni »Futtschoppen« nem-škim turnarjem. Turnarji se s tem po celi Ljubljani bahajo! pa tudi o nekaterih tr-govcih se čuje, da so bili napram nemškim

gospem jako radodarni. »Narod« ima zveze z Nemci, dobi naj nabiralne polne nemških gospej in videl bo, kako klaverna je slo-venška zavest v Ljubljani. S »šufti« pa ni treba metati okolu, saj dr. Tavčar menda še ni pozabil, koliko je dal za nem-ško kazino, in da zaani Dzimski na vsa usta pripoveduje okolu: »Was ich dem dr. Tavčars sage, das thut er«. »Narod« naj rajše odločno prime deželni odbor, ki je dal nemškim turnarjem deželno gledališče na razpolago, a »Narod« se ne upa ziniti, kaj še, da bi protestiral. »Narod« si upa le brez informacij tako lažnjivo pisariti o zadnji prireditvi »Glasb. Matice«, ki je ostala nemškim nacionalcem v želodcu, da dela z lažnjivimi napadi na P. Hartmanna le uslugo nemškim nacionalcem, tiste slovenske inteli-gence, ki je svojo narodno zavest zopet po-kazala pri pripravah za turnarsko slavnost, si pa obsoditi ne upa, ker je edino taka inte-ligenca še njegova zaslomba, druga inteli-genca se pa že od njega obrača. Radi-kalen je »Narod« le v gonji proti duhovščini, drugod pa je ponižen sluga barona Schwegla in dr. Schafferja in nemško-slovenske zveze. O tem piše danes nam došla celjska »Do-movina«: »Bojimo se, da Ljubljana ne-hava biti Slovincem središče. Kmalu se bomo s studom obračali od takega središča, ako se razmere ne izpremenijo. In oni, ki so in bodo to zakrivali, za nje ne ostane po-štenemu Slovincu drugega, kakor zaničljiv — fej! Ves slovenski svet pa pozivljamo, da izrazi javno v časopisih svoje mnenje o teh dogodkih v »narodnem« središču!«

Narodov napad na »Dančarje«.

V zadnji pondeljki poročila nek vseučiliščnik svojemu liberalnemu trobitu v Ljubljani o nastopu Daničarjev pri zadnjih nemirih med katoliškimi in nemško-nacio-nalnimi akademiki. Pravi, da je »Danica« skoro vse svoje člane postavila v bojne vrste nemških klerikalcev, ter nadaljuje, da so se nemški nacionalci iz njih norčevali, in da je bilo žalostno gledati, kako je nem. nacional. prijel hrabrega Daničarja za ovratnik, ga obrnil proti občinstvu ter rekel: Schauen s', das sind aber die Krainer, in krepka brca da je pognala hrabrega Daničarja v vrste gledalcev. Torej tako sramoto povzročajo »narodni« Daničarji Kranjcem, da se jih iz-postavlja javnemu zasmehovanju. — Tako omenjeno poročilo. Dotičnemu dijaku, ki ga je skoval, bi bilo svetovati, da naj priredi drugo izdajo »Lažnjivega kljukca«. Talent ima za to izboren, kajti v lažeh in zavi-janju ga ne dosega kdorsibodi. Pri dotičnih demonstracijah je bilo res tudi nekaj Dani-čarjev. Toda razun enega ni nobeden po-segel dejanski med pripravajoči se stranki, ampak so prisostvovali tem prizorom kot gledalci. To so storili pa tudi mnogi drugi slovenski visokošolci. Da, še več, neka-teri izmed teh poslednjih so stali s svojimi simpatijami na strani nemških, prusaških buršev ter jim s kričanjem in rjovenjem pomagali demon-strirati proti nemškemu ka-toliškemu dijaštvu. Z nekaterimi imeni smo na zahtevo lahko na uslugo. Kje je torej narodno izdajstvo? Slovenki liberalni dijaki v družbi najhujših pangermanov in židovskih kljukonoscev — lepa družba! In taki ljudje bodo učili »Da-ničarje«, kaj smejo in kaj ne v narodnem oziru? — Kar se tiče tistega Daničarja, ka-terega je baje nek nemški nacionalec tako strašno ugnal v kozji rog, pa je »Naro-dovo« poročilo doseglo vrhunec na lestvici liberalne nesramnosti. Ako bi bilo po-ročilo o tem prizoru sestav-ljeno skoro ravno nasprotno, odgovarjalo bi precej resnici, tako je pa tako duhovito zavito, da bi bilo dotičnega akademika poročevalca prav pri-poročati za Malovrhovega naslednika. Da se Kranjci in tudi tisti »hrabri« Daničar ne dajo kar meni nič tebi nič grabiti za ov-ratnik i. t. d., to vedo in tudi čutijo neka-teri burši prav dobro. Kar se nadalje pripoveduje o dotičnem Dani-

čarju, je jednostavna laž, ne-vredna vsakega človeka in aka-demika še posebej. Istotako je prav imenitno zlagano, da povzročajo Dani-čarji s svojim nastopom Kranjcem sramoto, kajti baš nasprotno je resnično. — Na druga izvajanja odgovarjamo, da ni bilo med »Da-nico« in kat. nem. društvu glede demon-stracij prav nobene zveze. Res pa je, da žele Daničarji kot katoliški dijaki tudi kat. nemškim dijaškim društvom, da si pribore enake pravice na akademskih tleh, kakor jih imajo druga nemška društva, ki v svoji, obče obsojeni »svobodoljubnosti« ne poznajo napram drugače mislečim (tudi Slovanom) drugega, nego sirovo silo. Nastop nacio-nalnih buršev je vse obsojalo, n. pr. »N. Fr. Presse«, »Wiener allgemeine Zeitung« i. dr., a če to store »Daničarji« — so na-rodni izdajce. Ravnoopravnost povsod in vsakem oziru!

Tretji občni zbor »Vzajemne zavarovalnice« v Ljubljani se ni vršil dne 8. majnika, kakor je valed-tiskovne pomote poročal »Slovenec« z dne 6. in 7. t. m., ampak se bo vršil dne 18. majnika. kakor poroča inserat v današnjem listu. Bodi torej s tem dotična tiskovna pomota popravljena.

Tržaške volitve v parlamentu. V zbornici je bila včeraj vložena interpelacija poslance Prohazke in tovarišev na minister-skega predsednika radi dogodkov pri občinskih in deželnozborskih volitvah v Trstu.

»Srednjeevropska Gospodarska zveza«. C. kr. kmetijska družba na Dunaju in »Centralna zveza avstrijskih industrijcev« nam javljata, da priredita diskusijski večer o vprašanju gospodarske zveze sred-njeevropskih držav, ki bo v to-rek 19. maja t. l. ob 8. uri zvečer v veliki dvorani hotela »Continental«. Poročevalci bo vseučiliški profesor dr. Julij Wolf iz Vratislave, kateri je prvi začel razširjati mi-sel o »Srednjeevropski Gospodarski zvezi«, katere se baje v kratkem ustanovi.

Is Preske. Pretečeno nedeljo 10. maja je imelo »Katoliško delavsko društvo« svoj redni shod. Na shodu je govoril pred gospod Janez Kalan o alkoholizmu. Poslušalci so sledili njegovemu govoru prav pazno, ker je vple-tal vmes prav šaljive opazke in res teme-ljito obravnaval vsa tvarino. Prihodnjo ne-deljo zbor. Predaval bo pred. gosp. kanonik Sušnik.

Nadvojvoda Jožef Ferdinand je včeraj popoldne v Gradcu kosil skupaj s častniki ondotnega bataljona 27. pešpolka, nakar se je popoldne podal na Dunaj.

Smrtna kosa. V goriški bolnici usmiljenih bratov je umrl g. Josip Mla-kar, uradnik južne železnice. Pokojnik je umrl v cvetu svoje dobe, star šele 26 let, ter doma iz Ljubljane. Iskal je zdravja v bolnišnici v Trstu, a tam so mu svetovali, da goriški zrak bi mu bolj pristojal, in v tej nadi je prišel v goriško bolnišnico, kjer pa je mesto zdravja našel smrt po 8 dnevih. Bil je jetičen. Pokopali so ga v soboto popoldne. Naj omenimo še, da za mrtvaškim vozom ni bilo žive duše. Pokojnik je zadnji čas služboval na postaji Rubije Sovodnje.

Dopolnilne mestne volitve v Gorici. Dopolnilne mestne volitve v Gorici se bodo vršile dne 25., 26. in 27. t. m.

Trgovci, obrtniki in sejmarji. ki običajno obiskovati seje na Ogrskem, upozarjamo na ukaz kr. ogrskega trgov-skega ministra z dne 6. novembra 1901, št. 39.505, ki veli, da se morajo obiskovalci ogrskih sejmov na zahtevo tržnih nadzor-nikov vsak čas izkazati z obrtnim listom. Oblastva imajo ukaz, da prodajalci, ki ni-majo obrtnega lista, takoj ustavijo prodajo blaga.

Premetena lisica. Iz Brez-nice se nam piše: Boštjanova hiša stoji takoj pod cerkvijo in zraven velike ceste. Dasi je sredi vasi, je vendar bolj na samem. Gospodar proda nekaj mrve. Ko jo odmeta-vajo, se naenkrat privali iz nje pet mladih lisjakov. Kam ti jih žival zanese! Pri hiši imajo priklenjenega psa, pa se ga vendar ne splaši. Tudi hvaležna zna biti lisica! Kajti pri tej hiši ni ničesar zmanjkalo, ampak vse je nanosila od drugod: četrt do pol ure da-leč. Da se je mladičem v mrvi dobro godilo, pričajo ostanki: kosti perutnine in celo mla-dega prešička. Naslednjo noč so hoteli ujeti

ali ubiti staro lisico, pa ni šlo. Sedaj so mladiči v hlevu g. Poka, ki zelo skrbi zanje, da jih odredi.

Nesreča v premogovniku. Pri razstreljevanju v trboveljskem premogovniku se je pojavila eksplozija tako nenadna, da je velik kamen zadel bežečega delavca Josipa Judeža in ga na levi strani života nevarno ranil. Pravijo, da se je preveč dolgo zamudil pri spravljanju orodja.

Velika potujoča tatinska družba. Iz Svibnega se nam poroča: Velika tuja ta-tinska družba se je prikradla v naše kum-ljanske kraje. Po eni po polnoči 11. maja začenjem neko ropotanje. Meneč, da kdo iz-med družine vstaja, pomirujem v postelji; a še en hujši tresk me le vzdigne, da odprem okno in pazno pogledam. Vidim moškega stati na potu ob župnišču, ki pa hitro zbeži proti hosti in za njim ga smukneta izpod okna še dva. Ravno so bili vrgli močno omrežje iz okna, ki vodi v jedilno shrambo, in je tudi že odprli, a v zadnjem trenutku so morali oditi brez plena. Mislim sem, da so samo župnika na piko vzeli, a zjutraj se je pokazalo, da so iste noč ulomili še v dve drugi hiši brez posebne škode, potem v dve zidanici, kjer so se malo z vinom pokrepčali, nato pri gostilničarju Francu Kmetič, kjer so se odškodovali za svoje naporno delo. Vzeli so mu iz miznice v vinski kleti okrog 160 kron, le pet vinarjev so pustili; dalje 30 kgr. mesa in kakih 15 litrov žga-nja. — Dovolj za eno noč v mali župnji. Ljudje so kar v strahu, in to tembolj, ker pri nas ni velikih vasi, temveč so hiše veči-noma posamezno raztrešene. To mora biti precejšnja druhal, da v eni noči toliko stori. Čuje se, da so prejšnje večere udri v več hiš v radeški župnji. Mogoče so spodení železniški delavci z Gorenjskega. Zendar-me-rja bo imela pač dovolj posla, da jih vsaj deloma ukroti. Tudi je ljudem svetovati, da bolj pazijo po noči. Ljudje pripovedujejo, da so se že nekaj dni prej klatili trije po-stopaci po župnji in opazovali. Kaj bo? Ta-tove sicer zapirajo, če jih dobijo — pa zi-dajo jim tudi palače in jih izvrstno hranijo — iz človekoljubnosti!

Imenovanje. Nadzornikom kazni-lničnih straž v Gradcu je bil imenovan go-spod J. Malalan iz Trsta.

Rokovnjači. Iz Polšnika se po-roča: Dne 12. maja po noči so se v Polš-nik priklitali tatovi. Najprvo so poskušali pri župnišču, kamor so spodaj pri oknu po-stavili vrata od vrta in so svetili skozi okno. Ker so videli močno ograjo, so jo odkurili. Potem so šli k trgovcu Odslazu, vlomili skozi okno v prodajalno in mu odnesli vred-nosti za 140 kron. Uzmoviči so neznani.

Prijet dezertir. Višnjegorska orož-niška patrulja je zasedila dezertirja Janeza Koželja iz višnjegorske okolice.

Novice s Stajerskega. Skofij-ska sinoda bo letos v Mariboru od 24. do 28. avgusta. — Občinsko mesa-rijo je predlagal ustanoviti v Gradcu ob-činski svetnik Bichl, ker so mesarji podra-žili meso. — Nova gimnazija v Gradcu. Tretjo državno gimnazijo v Gradcu bodo zidali v Lazaretni ulici. — Samomor. V Radenci se je obesil dne 1. maja 66letni Jakob Cigan. Samomor je izvršil menda v blaznosti. — V Redici je zopet gorelo. Znanega Perehlna imajo baje radi tega zopet v preiskovalnem zaporu. — Smrtni padee. Zidar Fr. Soba iz Anovca, občina Videm, je padel pri zidanju nekega vodnjaka tako nesrečno pet metrov globoko, da je skoro na to umrl. — Nova železnica. Dovoljenje za teh-nična predela železnice mej Vojnikom in Celjem za dobo enega leta je dobil inženir Heider na Dunaju. — Protestni shod radi podražanja mesa je bil tudi v Ljubnem. — K ognju v Slovenjem gradu se poroča, da je prihitelo k ognjegasnemu domu od ondot-nih 40 ognjegascv le deset, ker so ostali imeli dovolj dela z rešitvijo svojih rodbin. Zni krojača Starašina so požgane oči, Jo-žefa Ungerja je ranil goreč tram na glavi. Ministerski predsednik je poslal 5000 kron, poslanci vseh strank so v državnem zboru predložili nujni predlog za podporo. Zeno, ki je provzročila s svojo nepravilnostjo pož-ar, bi prebivalstvo skoro linčalo. — Pred celjskimi porotniki je bil posest-nikov sin Karol Gumzej radi prestopka proti varnosti življenja obsojen na šest tednov strogega zapora. Vprašanje o uboju so po-rotniki zanikali.

Nesreča. Franc Mihelič, 23 let star delavec v neki tovarni pri Ribnici, je včeraj padel na neka steklena vrata in se na desni roki hudo obrezal. Pripeljali so ga ponoči v bolnico.

Zoper nedeljski počitek se je, kakor se nam poroča, izrekla v svoji zadnji seji dne 11. t. m. celovška trgo-vinska zbornica. Celovski trg. po-močniki so zahtevali, naj se po trgovinah, izvzemši one za živila, vpelje popoln ne-deljski počitek vsaj za čas od srede julija do konca avgusta. To zahtevo je celovski

trgovinski gremij odklonil in zdaj se mu je pridružila tudi trgovinska zbornica koroška in sicer po soglasnem sklepu. Napredno?!

— **Darilo sv. očetu.** Povodom papeževga jubileja je poslal podobar Ferdinand Stuflesser v St. Ulrichu na Tirolskem sv. očetu krasno izdelano podobo Srca Jezusovega v reliefu, katero delo je sv. oče pohvalil in podelil umetniku apostolski blagoslov.

— **Vinarsko in sadjarsko društvo za Brda v Gorici** ki ima namen razprodati pristnih brskih pridelkov brez dobička, se priporoča pri nabavi sadja in zelenjave, ker je zadržana vsakomur poštena potreba.

— **Zoper podražanje živil v Celovcu.** Iz Celovca dne 12. t. m. Kakor sem vam sporočil, so tukajšnji mesarji povišali ceno govedu mesu za 8 vin. klg. Zato je bil za sinoči sklican od soc. dem. strani ljudski shod, ki je bil zelo dobro obiskan. Poročal je urednik Riese, ki je govoril zoper novo colnino in podražanje raznih živil. Mesarje je nato zagovarjal mesar Abac, ki je rekel, da je zvišanje cen vzrok pomnoženju izvoz živine v Nemčijo in da bi prišlo v nevarnost nekaj družin, ako bi se cene ne zvišale. Pri tem so mu zborovalci hrupno ugovarjali. Sprejela se je resolucija, po kateri pozivljajo mestni zbor, da skrbi za ureditev, t. j. znižanje cen ter se pozivlja zborovalec, da kupujejo samo pri tistih mesarjih, ki cen niso zvišali in katerih je 5.

— **Potres** so čutili po noči od nedelje do ponedeljka 11. t. m. ob 12. uri 25 min. v Celovcu. Sinek je bil lahek. Prej so čutili ravno tam potresni sunek dne 5. t. m.

— **V konkurs** je prišel trgovec v St. Jerneju Mat. Menič.

— **Razpisani** sta dve mesti deželno-sodnih svetnikov v Celju.

— **Godbeno društvo** se je ustanovilo v Idriji.

— **Še enkrat v obrambo.** — **Lov na volila in na petelina.** Ker se je »Sl. Nar.« v odurno žaljivem tonu že drugič zaradi bratove oporoke vame zaletel, vzdržujem v polnem obsegu prvo izjavo. Krivica se bo zgodila duši pokojnikov, ako se bo testament ometal. Vso odgovornost pred Bogom naj nosijo oni neprijazniki skamenelih src, ki so zgola nepoklicani in s plamenom zavisti v oči to zadevo sprožili in v javnost vrgli. Spomin na blagega pokojnika je s tem žaljen na nečuten način. S staljša zdrave pameti smatram oporočo kot izraz popolnoma proste odločitve. Zakone, kolikor so v zvezi z mojimi opravili, dobro poznam, zavijati in sukati §§ kakor presejani juristi, mi je seveda neznan. Kdor me nujno prosi sveta, mu ga po svoji vesti in vednosti dam, oziraje se v prvi vrsti na to, kar je duši v prid. O prikrajšanih dedičih govorite, za oškodeno dušo se ne zmenite, saj je po vašem s smrtjo vsega konec. Vedno sem se ogibal dotike s tujo oporočo, tudi v tem slučaju sem nerad sodeloval in le nujni prošnji dragega bolnika vstregel. Sem li iskal pri tem kakoga dobička za svojo osebo? Kaj mi je bilo drugega pričakovati kot zamero? Zdaj mi je spravljati pa še laskavosti od »Sl. Nar.« O »bisagii« pa kar molčite. V mojo bisago ni nič padlo, čeprav je izpraznjena od vinarja. Pred leti me je osamel kmetič vpril č. kr. okr. sodnika, ki je pisal oporočo, za glavnega dediča postavil in mi vae premoženje v vrednosti 50.000 K ponudil. Odklonil sem. Sodnik me dregne, češ: »Ste li ob pamet? Vzemite, saj daste lahko pozneje komurkoli.« Ali tako ravna lovec na volila in zapuščine? — Lov na divjačino mi je pokojni kardinal dovolil, ker mi je bilo od zdravnika strogo naročeno, prav veliko hoditi, pa ne po ravnih gladkih cestah, ampak po gorskih potih. Sprehod po gozdu, v prosti naravi, tej duhoviti božji delavnici, mi je bil izza mladih let najmilejše razvedrilo po napornem delu v zaduhlih sobah, ob enem krepka bramba proti bolezni. — G. dr. T. kot lovec dobro ve, da je vsak lovec bahač in se rad pohvali, če je z dobro umerjenim strelom prevrnil rgača srnjaka, lesico košaterepko ali pernatega kralja naših lesov. Zaradi napredujoče otrdelosti bom moral lov zanaprej opustiti, vendar je moja skromna želja, zaletiti vsako leto saj enega petelina, samo enega, nič več. Ali ni to skromno? Ker nimam svojega lovišča in le drobtine pobiram padajoče raz drugih miz, prosim, naj mi kdo prihodnje leto, ko se bode »vesna« zopet razradovala nad zemljo, prepusti enega »tetrao urogallus«-a. Da bo padel, garantiram. Podboj, župnik.

— **Pripravljalnica za jednoletne prostovoljce.** V Gorici se ustanovi pripravljavnica za jednoletne prostovoljce in sicer v ulici sv. Klare v hiši, ki je bila nekaj lastnina Levijevih dedičev in katero je kupila mestna uprava od nekega Chiurlotta.

— **Prvi čebelni roj v Kašlju** je imel letos Ivan Jamšek, posestnik in čebelar v Zgornjem Kašlju.

Ljubljanske novice.

Občni zbor ljubljanske dijaške in ljudske kuhinje se je vršil protekli ponedeljek pod predsedstvom načelnika g. Avgusta Drelseta in ob velikem številu društvenih članic in članov. G. načelnik je poročal, da je bilo mogoče tekom leta še nekaj prihraniti. Pod umnim in izvrstnim vodstvom gospej I. Kos in L. Fleischmann, katerima so se pridružile dame iz odbora in izmed članstva, cvete in prospeva zavod. Dnevni gostje ne morejo hrane prehoviti, zato gre vsem tem damam hvala in vse stransko priznanje. Tudi letos je dobilo v zavodu hrano znatno število dijakov. V preteklem letu je zavod praznoval 25-letnico svojega delovanja. — Predsednik se je spominjal smrti društvenega dobrotnika g. dr. Jožefa Supana in je izrazil upanje, da bode tudi njegov naslednik v predsedstvu kranjske hranilnice gospod dr. Anton vitez Schoeppl ostal zavodu naklonjen. Poročilo društvenega blaginika g. dr. Stareta, ki izkazuje prebitke, se je odobrilo. Odbor je bil izvoljen vslikom in sicer so izvoljeni gg.: Avgust Drelse načelnikom, dr. Jožef Stare blaginikom. Alojzij Stare ekonomom, Mat. Zitterer, Jakob Kaučič, Franc Schitnik, Edvard Regnart, računskima revizorjema pa gg.: Ferd. Bradaška in namestu izstopivšega g. A. Druškoviča g. Prettner. Nadalje so bile izvoljene v odbor naslednje dame: gospa Jožefina Kos predstojnica, Ivana Fleischmann nije namestnica in gospe Franciška Tavčar, Hedviga pl. Radice ter gospodični Jany Recher in Ana Roner.

Umrl je danes po noči v deželni bolnici Peter Koleda, o katerem smo bili včeraj objavili vest, da je bil na Dobravi pri Javorniku okraden in stepen. Zadobil je bil tako nevarne rane, da je umrl.

Tatvina. Včeraj dopoldne ukradel je neznan tat Stricelnovemu hlapcu Alojziju Prelesniku na Sodnijski cesti iz hleva suknjič in 16 kron denarja.

Prijatelj pelinovca se je priplazil ponoči na vrt trgovca Franca Babiča na Dolenjski cesti in mu ukradel 20 šopkov pelina s koreninami vred.

Posebni vlak za izseljence. Včeraj zvečer se je pripeljal z Reke v Ljubljano posebni vlak z 285 hrvaškimi izseljenci. Od tukaj se je odpeljalo v Ameriko 19 oseb.

Ogenj v mestni ubožnici. Čevljarski pomočnik Karol Majce opazil je danes ponoči okoli 11 ure, da so se vnele smeti v mestni ubožnici v Vodmatu, in je to naznanil policaju, ki je bil na obhodu v Vodmatu, na kar so ta, Majce in krojač Ivan Leboda šli na lice mesta, splezali čez zid v ubožnico, poklicali vratarja in nato skupno pogasili ogenj, ki je bil provzročil hud in smrdljiv dim. Ogenj je zanetil kaka ženska, ki je vrgla živ pepel na smeti.

Trpinčenje živall. V Kolodvorskih ulicah je včeraj popoldne pri vozu aretirani policaj hlapca Antona Susteršiča iz Zbilj pri Medvodah, ker je peljal z dvema izstradanima in onemoglim konjema voz desek. Konja sta bila tako slaba, da je jeden padel dvakrat na tla, drugi pa se je komaj držal na nogah. Konja nista bila mej dolgo vožnjo ne nakrmljena in ne napojena, dasi je imel hlapec mrvo seboj na vozu. Trdil je, da ni imel časa konj nakrmiti. Ljudje, ki so to trpinčenje živali videli, so godrnjali in hlapec bi bil tepen, da ni mej tem časom prišel policaj in zaukazal hlapcu konja izpreči in jih odgnati v hlev »pri Figovcu«, hlapca samega pa je policaj odgnal na rotovž, kjer so ga zaprli.

Vojaška vest. Poveljstvo dopolnitvenega okraja št. 17 v Ljubljani je mesto vpokojenega polkovnika pl. Lukanca prevzel podpolkovnik Herget.

Nova cesta na Prulah. Na Prulah se v kratkem zgradi nova cesta, ki bo vezala Sredino po novem projektiranem mostu z Opekarsko cesto.

Prememba posesti. Hišo št. 31, prej Heribert Spindler, v Florijanskih ulicah, je kupil tukajšnji trgovec z lesom g. Karol Saloker.

Občni zbor društvene godbe bo v soboto ob osmih zvečer v Hafnerjevi pivarni na sv. Petra cesti. Na tem občnem zboru se bo izrekla usoda nad to mestno godbo in prej ko ne tudi nad »muzikaličnim okusom« mestnih očetov dr. Staretovega kalibra.

Vol pobegnili s kolodvora. Na južnem kolodvoru je včeraj popoldne ušel velik rogat vol, ko so ga bili spravili iz vagona na prostor. Vol je dirjal kakor besen po železnici do Glince, kjer je je zavil v mestni log. Hlapci so šli za njim in ga ves večer lovili po mestnem logu, pa ga niso mogli ujeti in ga še do danes popoldne niso ujeli. Na železnici je hotel neki delavec vola ustaviti, pa ta ga je podrl na tla, da se je trikrat prekopicnil.

Dogodki na Hrvaškem.

»Doli z banom Khuenom Hedervaryjem!« »Zivela Hrvatska!« doni povsod, kjer prebivajo Hrvatje. V nedeljo okoli 9. ure

zvečer zbralo se je pri Trsatu nad 1000 oseb, ki so s hrvaškimi trobojnicami na čelu korakale na Sušak, ter zahtevale pred ječami, da se izpuste osebe, ki so bile pri sobotnih izgredih aretirane. Orožništvo množice ni moglo razpiniti. Telefonično ste bili pozvani na lice mesta dve stotnji vojakov, na kar so demonstracije prenehale.

Iz Siska pošiljajo posestniki demolaranega akcijskega hotela nemškimi listom jako hujskajoče poročilo, v katerem pravijo, da so si pri demonstracijah s težavo rešili življenje in da je hotel popolnoma opustošen. Skode je po teh podatkih okoli 20000 kron. Nova železniška proga pri Sisku je popolnoma razrušena. Bati se je novih nemirov.

V Slavoniji so na raznih krajih potrigan mažarski železniški napisi. O aretiranem dr. Lorkoviću v Oseku se poroča, da so prišli orožniki ponj po noči, ko je spal v postelji. Vsa pisma, časopisi, ki so naslovljeni na »Narodno Obrambo« v Oseku, pridrži redarstvo in jih uredništvu ne izročijo. Konfiskacije časopisov se neusmiljeno nadaljujejo. »Obzor« in »Hrvatsko Pravo« danes zopet nismo dobili.

Iz Budimpešte se poroča, da je bila včeraj razširjena ondi vest, da je ban kralju ponudil svojo demisijo, a je kralj — baje ni sprejel.

V Oseku je aretirani odvetnik Suprina in tiskar Dudak. V Grubišnem polju pri Belovarju so aretirali župnika in kapelana. Ljudstvo ondi je radi tega do skrajnosti razburjeno, ker so se aretacije izvršile brez povoda.

Iz Križevca so prišla v Zagreb poročila, da so dve osebi vsled prekega sode dni obesili. — V Sisku je aretirani obd. svetnik Čupak in odpeljan v zagrebske ječe.

Dodatno se nam poroča, da je v Grubišnem polju aretirani župnik znani hrvaški pisatelj Ivan Nep. Jemeršič.

In vspricho teh dogodkov gredo — človek ne veruje svojim očem, ko čita to — prizadevanja grofa Khuenta v glavnem za tem, da bi dokazal, da je dežela pravzaprav mirna, da ga narod ljubi in da so vsi ti izgredi le posamični slučajji. Temu prizadevanju primerno je zabranjena hrvaškimi listom vsaka najmanjša notica o izgredih, a zaustavljajo se tudi vse brzojavke v inozemstvo, ako javljajo o izgredih.

Tako dokazuje grof Khuen svojo — ljubljeno med narodom! In prav za prav — ima prav. Če inozemstvo ne dobi nič brzojavk o izgredih, mora biti uverjeno, da je življenje na Hrvatskem prava idila, in če grof Khuen enkrat pozapre vse one, ki niso zadovoljni z njim, bo mogel reči: Sedaj je vsa dežela zadovoljna z mano...! Grof Khuen je došel v Hrvatsko pred mnogo leti kakor ban — pacifikator. In tako temeljito je pomiril duhove: da je danes popolnoma udušena vsaka svoboda, da so napolnjene vse ječe, da morajo puške vojakov strahovati državljanov in da bo na žrtvenik Khuenovega vladanja za »mir in red« položeni nešteto žrtv in ekzistenc. Ali naša nada je, da se tudi v hrvaškem narodu izvrši tisti psihološki proces: da vse te žrtve, te porušene eksistence, te muke nešteti družin, in da prelita kri še-le prav spoji dosedaj razpršene narodne elemente v vojsko za pravice in neodvisnost naroda! To je veljalo v vseh narodih, kolikor jih pozna zgodovina: preko žrtv vodi pot do svobode!

Balkan.

»Minister Danev je rekel poročevalcu petersburških »Bioženja« Vedomosti« sledeče: Za to, kar se godi v Makedoniji, zlasti za solunske atentate, ni bolgarska vlada prav nič odgovorna. Bolgarske čete na meji ne puste oboroženih bolgarskih čet v Makedonijo na pomoč vstašem. Bolgarska vlada bo delala vse v sporazumu z Rusijo. Med vstaše ni šel niti eden Bolgar, ki bi bil v aktivni vojaški službi. Da uha jajo posamezniki čez mejo, zoper to pa bolgarska vlada nič ne more. Ministerstvo Danevovo priznava, da Bolgarija nima moči, da bi razrešila zamotano bolgarsko vprašanje. Glavna napaka je, da Hilmi-paša ne more delovati samostojno, kakor bi rad. Naj se mu da prestejša roka, drugače se kriza še bolj zavleče in poostri.

»Boji. Zadnji poboji v Monastiru imajo svoj vzrok v mohamedanskem fanatizmu. Število ubitih je baje mnogo večje, nego se je poročalo izpočetka. Poleg Bolgarov je umorjenih tudi več drugih kristjanov. Zadnje dni so bašibozuki tudi v okolici umorili več kristjanov. Ker je bilo ubitih več Grkov, je grški poslanik v Carigradu opozoril vlado na to dejstvo. — V občini Turčanu so Albanci porazili bolgarsko četo. Dva Bolgara sta ubita. Trije szijski praporci so prišli do Ferizovića. Turki so vedno bolj bojevit. Albanci v Peči imajo že 15 dni zaprte prodajalne.

»Bolgarska vlada se pritožuje pri portu, da se toliko ljudi aretirajo, ker se s tem samo še povečuje nezadovoljnost ljudstva. Turška vlada pa meni, da se naredi mir edino le, če se vsi zapro, ki so nemirni. Z zapiranjem se nadaljuje v okrajih skopijaskem, telovskem, kratovskem in monastirskem.

»Tajna pogodba? Neki bolgarski list zatrjuje, da je med Rusijo in Bolgarijo tajna pogodba, valed katere bi v slučaju bolgarsko-turške vojne Rusija okupirala Bolgarijo.

»Zidovski listi so že na delu. Kakor so se svojočasno o glasoviti aferi žida Dreyfusa složno zagnali v boj, da so tega izdajalskega žida iztrgali iz rok pravice, tako so sedaj začeli složno in časnikarsko vojno proti ubogim macedonskim trpinom.

»V zrak razstreljena mošeja. Še-le sedaj se je izvedelo, da so vstaši predpreteklo soboto pogнали z dinamitom v zrak mošejo v Koprdu, kjer je bilo 200 muzeimanov, ki so našli vsi smrt pod ruševinami. Ta atentat je izvršil neki Popoff, pri katerem se je našel listek s sledečim napisom: »Sem Macedonec, eden izmed onih vitezov smrti, ki so se zaobljubili, da se usmrte koj, ko izvrše kak atentat.«

»Črnogorci izjavljajo, da se sedaj še ne bodo vmešavali v makedonske nemire, a eventualni napad od strani Turčije jih bo našel popolno pripravljene in z vsem preskrbljene. Vse je pa v Črnigori prepričano, da bo kri konzula Šerbine ono seme, iz katerega bo vzklilo popolno osvobojenje krščanske raje. Zato je neki porok Rusija.

»Albanske čete v sultanovi palači v Carigradu so vse konsignirane. Sultanova irada določa izgon Bolgarov, ki se mude na Turškem le mimogrede.

»Tragična smrt. Na krovu avstrijske vojne ladije »Habsburg«, ki je zasidrana pred Solunom, je gad pilil avstrijskega mornarskega častnika Rudolfa Schifferja pl. Kroppenaua. V par urah je umrl vsled zastrupljenja krvi.

»Izjava makedonskih voditeljev. Mnogi voditelji makedonskih vstašev se naravnost norčujejo iz odredb sultanove vlade, s katerimi izkuša zadušiti sedanji upor. Najprej svetujejo sultanu, naj ukaže poloviti vse Bolgare in Makedonce, ker se mu bo potem posrečilo zajeti večji del voditeljev. Potem bi bil po mnenju vlade udušen ves upor. Toda temu ni tako. Upor se še le dobro razvija in se bo vztrajno nadaljeval. Tajni revolucijski svet je sklenil krepko nadaljevati svoje delo in ponavljati znane dinamitne atentate. To se nadaljuje tako dolgo, dokler velesile ne posežejo vmes. Vendar se pa za sedaj še ne zahteva splošno oboroženje ljudstva. Notranja makedonska organizacija razpolaga z zadostno zalogo municije in dinamita, da nadaljuje upor skozi šest mesecev. Dolej je neporabljenege še 25 do 30 tisoč kilogramov dinamita, in ne, kakor sodijo v Carigradu, le 1000 klg. Zanj se je plačalo 150 000 frankov. Na razpolago je dalje v tajnih skladiščih v Makedoniji nad dva milijona patron. Na vojsko v Bolgarijo tu nihče resno ne misli, ker bi bila mnogo nevarnejša, nego sedanja klanja v Makedoniji, in bi Bolgari nekoliko glasneje odgovarjali, nego slabotne ženske in otroci pa starci.

Kotiček za liberalce.

»Napredno poneumnevanje. Mi imamo mnogo ljudi v naši deželi, kateri so nezmislivi, da bi umeli znanstveno pisane knjige. »Slovenski Narod« bisti naše ljudstvo, da je neomikano in da ne zna svobodno misliti. Ali pa mislite, da je pri nas človek, kateri bi mogel hkrati reči: »Ta stvar je črna« in bi tisti trenutek iz same neumnosti dodajal: »Ta stvar je bela«? Vsi pravite, da tako neumnega človeka ni med nami. A mi vam danes predstavimo onega, kateri ima to redko lastnost. Mož je pri deželni vladi in pri »inteligenci« na glasu kot strašno pametna peršona. »Inteligence« sploh le zija, če le sliši njegovo ime. Ker mi »klerikalci« ne smemo izreči sploh nobene kritike, da nas ne vlečejo pred sodni stol »inteligence«, zato v vsej primerni ponižnosti, popolnoma kot raja, ki mora vse pretrpeti, beležimo tukaj tri dejstva, ponižno, skromno in samozatajevalno, kot se spodobi ljudem, ki smejo pač davke plačevati, ki pa ne smejo zahtevati pravice: 1. Dejstvo. »Slov. Narod« št. 106 z dne 11. maja piše na prvi strani v uvodnem članku »Oj ti katoliški narodnjaki!« sledeče: »Važen faktor v narodnem življenju je tudi cerkev. Tiste na rodne dolžnosti, ki jih imajo sodniki, politični in drugi uradniki, odvetniki in notarji, trgovci in obrtniki, ravno tiste imajo tudi duhovniki, če hočejo biti res narodni.« 2. Dejstvo. Na drugi strani iste številke izstara lista čitamo pod naslovom »Katoliški iztori« sledeče: »Danes ne igra cerkev v kulturi prav nobene vloge. Cerkev, nekdanj odločilna v vsi kulturi, je danes protikulturna sila.« 3. Dejstvo. Odgovorni urednik tega lista se imenuje dr. Ivan Tavčar.

»Edinost« o našem zadnjem ricmanjskem članku pavšalno pravi, da so v

njem »očevidne klevete«. A ne! Res je še ved, a mi nečemo preveč opisavati takih stvari, ker nam je žal slovensko obdino pred javnostjo kompromitirati in ker še vedno upamo, da ljudje izpregledajo. Najbolj neumno je, da dela »Edinost« nas odgovorne za različne Jurizze in druge narodne odpadnike, ko smo vendar mi vsako odpadništvo najstrožje obsodili. A sedanje delovanje »Edinosti« je pač tako, da mora ne le duhovnike, ampak tudi krščansko ljudstvo odganjati od tega lista in njegove politike. Zato pa, da ne bo treba pozneje na dolgo in široko dokazovati, kdo da je provzročil razkol, kakor smo morali proti zabiti kranjskim liberalcem, konstatiramo zdaj enkrat za vselej: Ko bosta v Trstu dve stranki, naj se »Edinost« zave, da je ona prevzročila razkol. Ime Ricmanje je mejnik v politični zgodovini tržaških Slovencev.

Na kateri strani med dijaštvom je nemško-slovenska zveza? »Narod«. Odgovarjamo: Na strani liberalnih in nemško-nacionalnih ljubljanskih osmošolcev, ki se posvetujejo o skupni abiturientski veselici, dalje na strani liberalnih in nemško-nacionalnih visokošolcev, ki skupaj padajo po »Danici«.

Krst in liberalci. Ni še dolgo, odkar je »Narod« pisal o sv. krstu, da je to le spomin na poganstvo v krščanstvu. V št. 106 pa piše: »Zopet odklonjen kot boter. Č. g. A. Hrovatin starejši v Vipavi ima posebno srečo. Sele nekaj tednov je tega, kar smo poročali, da je bil naprošen za botra in kako ga je kaplan odklonil. Zdaj se mu je to že zopet primerilo. Ta slučaj zopet kaže brezmejno nestrpnost in hudobijo naših popov. S tem, da njim neljube ljudi odklanjajo kot botre, bi jim radi storili javno sramoto, bi jih radi javno ponižali in jih celi fari pokazali kot nekake moralne propalice. In kaj takega store poštenemu in častljivemu možu, kakor je gosp. Hrovatin. Kaj ni proti temu nobenega sredstva? Vipavci naprednjaki bi storili najbolje, če bi vsak naprosil g. Hrovatina za botra, a če bi duhovnik g. Hrovatina odklonil, naj otroka ne dajo krstiti.« Tako torej liberalci! Najprej proglašate cerkveno delovanje kot sleparijo. Nato pa pravite takoj, da je sramotno, ako se komu sodelovanje pri njem ne dovoli. Vedno govorite o svobodni misli. Ako pa duhovnik svobodno misli, ga terorizirate. Vedno pravite, da liberalci in duhovniki ne smeta sploh nikjer sodelovati. Ako se pa duhovnik postavi na isto stališče, kličete proti njemu državnega pravdnika na pomoč. Vedno pravite, da hoče duhovnik od liberalcev imeti le denar. Ako pa duhovnik reče, da tega ne mara, pa vpijete, da vas je duhovnik razžalil. Pridite vendar enkrat na dan, liberalci, in nam povejte: Ali ste počeni ljudje, ali ste hinavci?

Izpred sodišča.

Izpred deželnega sodišča. Slepar in tat. Janez Stele, usnjari in bivši pisar iz Kamnika, zaradi tatvine in drugih prestopkov že opetovano kaznovan, je letos v marcu v Kamniku pri Humerju ukradel uro, verižico, nekaj gotovine in drugih reči v vrednosti 36 K; v Kočich je pa dne 2. aprila tudi Mariji Kert vzel srebrno žepno uro z verižico in jo še osleparil za 7 K 50 h. Ljubil je tudi kokoši. Sodni dvor ga je obsodil na 11 mesecev težke ječe. — Neprevidezni voznik. Ant. Repe posest. sin iz Želeč, je dne 25. marca t. l. vozil iz Boh. Bistrice posestnice sina g. Antona Vestra in 3 tovariše na Bled. Ker je bilo že okoli 9 ure zvečer, ko so odšli proti domu, opomnil je Velepč voznika, da naj zaradi temote prižge luč pri vozu, na kar mu Repe odgovori, da se tudi brez luči dobro vozi. Mesto da bi bil Repe bolj bolj počasi vozil, je tako konja podil, da so ga na vozu sedeči opominjali, da naj bolj počasi vozi. Pri ovinku pred klancem proti Lepencem se je voz preobrnil, Vester in Velepč sta priletela s tako silo na trda tla, da sta oba nezavestna obležala; vendar se je Velepč kmalu zavedel, Vester pa se mrtvega položil na voz. Sodišče je obsodilo Repeta na 6 tednov zapor. — Z dinamitom ribarili. Tone Bergant, Janez Vršnik, Jože Kveder in Lojze Erklave, vsi delavci pri predoru Bohinjske železnice, so vrgli dinamitno patrono v Savo, in so potem po eksploziji omamljene ribe lahkim potom polovili. Dinamit je preskrbel Tone Bergant. Dne 9. aprila je gori štiri navedene zasačil nadlovce Muhrove grajščine. Polovili in omamili so nad 100 posterv in klinov. Sodni dvor je obsodil Toneta Berganta na 4 tedne, Janeza Vršnika na 14 dni zapor; Lojze Erklave in Jože Kveder sta pa bila oproščena. — Svinjska gnjat mu je dišala. Anton Novak iz Tarna je dne 18. aprila t. l. v Lescah v Dežmanovi hiši vzel iz omare kuhano svinjsko gnjat. Dežmanovi so Novaka zasledili in ga prijeli, predno je vso pojel. Ko so mu pa ostanek gnjati in delavsko knjižico vzeli, jim je zagrozil, da bodo že videli, kaj da se bo še naredilo. So-

dišče ga je za to na osem mesecev težke ječe obsodilo, po prestani kazni se bode pa še seznanil s prisilno delavnico. — Krivo pričala je Marjeta Kne, 19 let stara delavka v Kranju, v neki kazenski zadevi pri glavni razpravi pred tukajšnjim deželnim sodiščem in je bila zaradi tega na šest tednov ječe obsodena. — V Ameriko jo je hotel popihati 21 let stari France Salehar, usnjarski pomočnik iz Prelesja. Obsojen je bil na deset dni strogega zapor in na 10 kron denarne globe.

Celjske porotne obravnave. Pri celjskem okrožnem sodišču so se pričele porotne obravnave. Prvi obtoženec je Karl Guncej, obtožen radi uboja, dalje Franc Zor, Miha Hribar in Janez Zabret, tatvina; Janez Schreiber, goljufija; Matija Kocman, posilstvo.

Književnost in umetnost.

* Muzej Mickiewicza. Sin najslavnejšega poljskega pesnika, Władysław Mickiewicz, je svojemu očetu Adamu Mickiewiczu v Parizu ustanovil lep spomenik: Muzej, v katerem so zbrani spomini na pesnika: pisma, risbe, rokopisi itd.

* Poljske časnikarje, praznujejo desetletnico svojega društva. Je brzojavno pozdravil Henrik Sienkiewicz, pisano pa cesarski namestnik grof Pininski in dež. maršal grof Potocki.

* Quo vadis? ilustriran. Poljski slikar Jan Styka je razstavil v Varšavi ilustracije k imenovanemu Sienkiewiczemu romanu.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani

Zarota zoper avstr. cesarja. Časnik »Post« poroča o aretovanju nekega ogrskega vojaka v zvezi z navedeno zaroto med ogrskimi četami, da zavratno umore cesarja Franc Jožefa med prihodnjimi vojaškimi manevri. — Silna lakota je v okraju Nan Ning, kakor se poroča iz Hongkonga. 73 000 oseb je brez hrane. — Napad na romarica. Na poti k romarski cerkvi Marija Plain na Solnograškem je neki lopov smrtno zabodel v srce romarico Spiel-diener in ji oropal tri krone. Napadalec je zbežal. — Stavke. V New Yorku stavka 100 000 stavbinskih delavcev, v Neapelju pa stavkajo pekovski pomočniki. — Zblaznel je v Taboru neki Adalbert Starek, ker je pri sv. Vavčavi hranilnici izgubil 80 000 K. — Avtomatično vjet. V bruseljski narodni banki je hotel nek tat ukrasti neko denarnico z 210 000 markami. Ko je bežal, je blagajnik avtomatično zaprl vse izhode in tat je bil v poslopju vjet. — Kitajski morilec križan. Vest je d. šia po parniku Empress of China o usmrčenju kitajskega morilca Kwang Tung, ki je priznal 60 umorov. Za toliko število hudobij se je zdelo obglavljenje premilostno, zato so ga sklenili križati. Pribili so mu roke z žebelji na lesen križ, ter ga postavili ob mostu v svarilo vsem hudodelcem. Trpel je muke cele tri dni, predno je umrl. — Bretonske ribarje slave te dni veliko slavlje. Sardine so se zopet vrnil v ondota vedovja. — 28 000 mark za ječno zausnico hode moral skoro gotovo plačati neki berlinski mesar. Priložil je svoji dekli tako zausnico, da je dekla zblaznela. Za oskrbovanje dekle v blaznici zahtevajo sedaj njeni soročniki od mesarja 28 tisoč mark. — Beda v Bosni. Na raznih krajih Bosne je poginilo mnogo živine, ker manjka živini krme. — V Zagrebu je umrl hrvatski igralec Kandužar. — Podražen kruh. Pekovski mojstri v Budimpešti so ceno kruha povišali za 40 odstotkov, ker so pekovskim pomočnikom morali dovoliti 20 odstotkov poboljška pri plači. — V Milanu stavka 6000 čevljar-skih pomočnikov.

Salezijanci. V Turinu bodo letos velike slavnosti. Sveti oče so poslali kardinalu turinškemu pč. »brev« in mu naročili naj slovesno venča podobo Marije Pomočnice Kristjanov v svetišču Don Boska. To je dokaz, kako ljubijo sv. oče sinove Don Boska. Po tej slavnosti se bo vršil III. mednarodni shod salezijanskih sctrudnikov. Vspored obsega vse, kar je sploh mogoče katoliški akcii. Do sedaj so naznanili svoj prihod 3 kardinali in 40 škofov. Pričakuje se velikan-ska udeležba. Voznina po železnica se pri tej priložnosti znatno zniža.

Obupni čin. Na Dunaju so zaprli delavko Marijo Martinak vsled suma, da je hotela umoriti svoje tri hčerke. Martinak je bila v največji bedi vsled bolezni. Ničesar ni imela jesti in hotela so jo tudi vreči iz stanovanja. Sklenila je umoriti svoje otroke in sebe. V ta namen je že pripravila revolver. Otrokom je dala, da bi bolj spali, zvečer zavrelo vino. Ko so otroci zaspali, nastavila je najstarejši svoji hčerki samokres na srce, toda hčerka se je zbudila in pro-

sila mamico, naj jo pusti pri življenju. Mati je ni umorila, toda svojega namena ni opustila. Proti jutru je hotela ustreliti 8 letno hčerko Hildegardo, toda tudi ta se je zbudila in tolažila svojo mater tako mило, da je le ta sklenila pustiti otroke pri življenju in si le sama sebi vzeti življenje. Da bi jo hčerke ne motile, poslala jih je iz sobe. Toda najstarejša hčerka je sumila, kaj namerava storiti mati, in je šla k svoji stari materi ter ji vse povedala. Babica je vso stvar hitro naznanila policiji, ki je obupno revico še ob pravem času aretirala.

Katoličani na Holandskem. V nekaterih krajih na Holandskem prestopa prebivalstvo jako številno h katoličanstvu. V škofiji Haarlemski je prestopilo: 1899. leta 380, 1900. leta 370, 1901. leta 391, 1902. leta 433 odraslih oseb iz protestantizma v katoliško cerkev.

Za »Ljudski sklad«.

Darovali so sledeči p. n. gospodje: Dr. Ivan Susteršič 20 K, Fran Košak 5 K, Miha Arko 5 K, Janez Kalan 15 K, dr. Andrej Karlin 10 K, dr. Janez Janežič 10 K, Andrej Kalan 20 K, Ivan Lovšin 10 K, kat. polit. društvo v Kamniku 50 K.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 13. maja. Na shod slovenskih visokošolcev za slovensko univerzo so vabljeni vsi slovanski poslanci.

Dunaj, 13. maja. Poštni defraudant Kroch je obsojen na tri leta težke ječe.

Zagreb, 13. maja. Iz Kreševa se poroča, da je zdravje sivolasnega pesnika fra Grga Martiča vedno slabše in da je pričakovati najhujšega.

Sofija, 13. maja. V mejni vasi Rila pri mestu Dupnitsa je bolgarska mejna straža zasledila podzemsko zalogo orožja. V zalogi je bilo 380 pušk in 15 zabojev patron.

Carigrad, 13. maja. Vsak dan de-zertira v Makedoniji mnogo albanskih vojakov ter se vrača v Albanijo. Zapusčajo armado, ker ne dobé ne plače, ne živeža.

Berolin, 13. maja. Za državnozbornske volitve postavijo tudi tukajšnji Poljaki svojega kandidata v osebi dr. Chrzanowskega.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m, srednji zračni tlak 746,0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra, v mm.	Temperatura, po Celziju	Vetrovi.	Nebo	Padačina v 24 urah, v mm.
12	9. uvel.	73,8	11,2	sl. zah.	oblačno	
13	2. popol.	729,6	20,7	sr. jzah.	pol. obl.	5,6

Srednja večerajšnja temperatura 11,7°, normale 13,7°.

Tržne cene v Ljubljani

dne 13. maja.

	K/h		K/h
Goveje meso l. v. kg.	1,32	Pšenica	17
Telečje meso	1,30	Rž	14
Prasičje » sveže	1,40	Ječmen	14
Kostrunovo meso	1,40	Oves	15
Maslo	2,40	Ajda	18
Mast prasičja	1,60	Proso, belo,	18
Slanina sveža	1,40	Koruza	15
» prekajena	1,70	Krompir	5,60
Jajce, jedno	— 18	Drva, trda, m ³	7,50
Mleko, liter	— 18	» mehka, »	5,50
Pisaneec	1,30	Seno, 100 kg	7,40
Golob	— 48	Slama	6,60
Fižol, liter	— 24	Pšenična moka št. 1	28
Grah, »	— 40	Koruzna »	21
Leca, »	— 30	Ajdova » št. I	36

Odlikovan v Rimu, Kremsu, Inomostu, Bolzanu itd.

Franc Schmalzl

kipar, slikar in izdelovatelj altarjev

Št. Ulrich, Gröden, Marienheim, Tirolsko

priporoča

lastnega dela kipe svetnikov iz lesa ter mnogobarvne.

Visokost v cm: 80 100 120 140 150 160 180

z zlatimi robi: K 46 70 100 136 156 168 280

umetniško izd.: K 62 96 136 147 200 232 292

Proračune za altarje, križeva pota itd. brezplačno. — Neprimerno se uzame nazaj. Spričala pošljem na ogled proti povratku.

144 12—5

Dunajska borza

dne 13. maja.

Skupni državni dolg v notah	100-70
Skupni državni dolg v srebru	100-60
Avstrijska zlata renta 4%	121-15
Avstrijska krona renta 4%	101-10
Avstrijska inv. renta 3 1/2 %	93-40
Ogrska zlata renta 4%	121-20
Ogrska krona renta 4%	99-55
Ogrska inv. renta 3 1/2 %	92-10
Avstro-ogrske bančne delnice	16-48
Kreditne delnice	671—
London vista	239-70
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. v.	117-05
20 mark	23-41
20 frankov	19-06
Italijanski bankovci	95-25
C. kr. cekini	11-30

Žitne cene

dne 13. maja 1903. (Termin.)

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za maj	K 7-63 do 7-64
» » oktober	» 7-42 » 7-43
Rž za oktober	» 6-52 » 6-53
Oves za maj	» 5-91 » 5-92
Oves za oktober	» 5-55 » 5-57
Koruza za maj	» 6-39 » 6-40
Koruza za julij	» 6-43 » 6-44

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banaška	K 7-75 do 8-40
Rž južne železnice	» 7-10 » 7-25
Rž	» 6-40 » 7-25
Ječmen	» 6-70 » 7-50
» ob Tisi	» 6-70 » 7-50
Koruza ogrska	» 6-70 » 6-85
Činkvant	» 7-25 » 7-70
Oves srednji	» 6-30 » 6-50
Fižol	» 6-75 » 13-75

Pozor!

Neki človek hodi po deželi ter poskuša brez vse oblastvene pravice alepariti, ezirama na moje ime postavljati ter popravljati strelovode itd.

Zatorej prosim preč. gg. duhovnike in cerkvene predstojnike: ko pride oni človek, zahtevajte, da se izkaže z oblastveno potrjeno pravico za tak obrt.

Se toplo priporočam z velespoštovanjem

Alojzij Fakin,
oblastveno potrjeni preskušalec in popravljalec strelovodov, 661 1—1
Glince št. 96, p. Vič pri Ljubljani.

Zahvala.

Podpisani se zahvaljujem vsem vrlim ške-dencem, ki so ob priliki svojega današnjega prihoda v svetišče sv. Jožefa v Ricmanjih darovali mnogo lepih cvetic za cerkev.

Sveti Jožef, naš najmočnejši priprošnjik, naj jim s svojo povrne priprošnjo pri Bogu ta dar.

V Ricmanjih, dne 10. majnika 1903.

Jos. Krančič,
kapelan.

Službo

želim stopiti pri kakem poštenem gospodarju in prosim ponudb.

Anton Padarčič,
kočijaž v Ljubljani,
hiralnica, Radeckega cesta.

Pristno vino.

Da ustrezam vinskim producentom svoje župnije in pa velenjenim odjemalcem, ki iščejo stanovitnega in zanesljivega vina, izjavljam, da sem pripravljen med obojimi posredovati. Zdole imajo srednja ego in so bile radi tega lani obvarovane pozehe. Zato se je v njih produciralo mnogo dobrega belega in rudečega vina. Cena najboljšim vinom je 11—14 krajoarjev Postaja je Videm ali Brežice, pošta pa: Videm ob Savi.

Alojzij Šoba,
župnik na Zdolah.

RAČUNSKI SKLEP „LJUDSKE POSOJILNICE“

REGISTROVANE ZADRUGE Z NEOMEJENO ZAVEZO.

Ljubljana, Kongresni trg št. 2, za sedmo upravno leto 1902.

Denarni promet za leto 1902.

Prejemki		Kron	vin.	Izdatki		Kron	vin.
Račun glavnih deležev: Vplačila	1.000	—		Račun opravičnih deležev: Vrneči deleži	68	—	
„ opravičnih deležev: Vplačila	804	—		„ hranilnih vlog: Vzdignene hranilne vloge	2,606.761	10	
„ hranilnih vlog: Vloge	3,453.953	30		„ tekoči A: Posojila, vzdig. vloge in nal. denar pri raznih zavodih	7,887.227	97	
„ tekoči A: Vloge, vzdigneni naložen denar in vrnena posojila	7,424.633	08		„ tekoči B: Vzdignene vloge	1,368.477	17	
„ tekoči B: Vloge	1,781.795	96		„ posojil: Izplačana posojila	2,288.456	49	
„ posojil: Vrnena posojila	827.898	41		„ tekočih posojil: Izplačana posojila v tekočem računu	655.332	08	
„ tekočih posojil: Vrnena posojila	962.057	19		„ efektov: Nakupljeni efekti	60.708	92	
„ efektov: Prodani efekti	13.954	—		„ menic: Eskomptovane menice	1,030.300	56	
„ menic: Plačila	961.931	36		„ nepremičnin: Plačila in investicijski stroški	17.439	03	
„ nepremičnin: Sprejemki	15.618	69		„ pro diversi: Razna izplačila	342.315	98	
„ pro diversi: Razni sprejemki	399.913	86		„ obresti hranilnih vlog: Izplačane obresti	17.748	24	
„ pristopnine: Vplačila	201	—		„ posojilnih obresti: Vrnene obresti	2.316	22	
„ posojilnih obresti: Plačila	199.263	01		„ obresti tekočih posojil: Vrnene obresti	5.330	76	
„ obresti tekočih posojil: Plačila	91.838	06		„ tekočih obresti A: Izplačane obresti	484	52	
„ tekočih obresti A: Prejete obresti od naloženega denarja	107.915	87		„ tekočih obresti B: Izplačane obresti	2.497	14	
„ efektnih obresti: Prejete obresti	2.572	—		„ efektnih obresti: Izplačane obresti	168	—	
„ zamudnih obresti: Prejete zamudne obresti	2.935	80		„ zamudnih obresti: Povrnene obresti	8	66	
„ meničnih obresti: Prejete obresti	18.327	86		„ meničnih obresti: Povrnene obresti	194	64	
„ upravnega prispevka: Prejemki	7.339	96		„ inventarja: Nakup inventarja	321	52	
Gotovina v blagajni začetkom leta 1902	69.538	02		„ davkov in pristojbin: Plačani davki in pristojbine	5.247	94	
				„ dividend: Izplačana dividenda	292	50	
				„ upravnih stroškov: Izdatki	30.231	80	
				„ razpoložnega zaklada: Vzdigneno	1.000	—	
				Gotovina v blagajni koncem leta 1902	20.562	19	
		16,343.491	43			16,343.491	43

Denarni promet:

Sprejemki	K 16,273.953.41
Izdatki	„ 16,322.929.24
	K 32,596.882.65

Račun zgube in dobička.

Debet		Kron	vin.	Kredit		Kron	vin.
Račun obresti hranilnih vlog: izplačanih	17.748	24		Račun posojilnih obresti	219.280	06	
„ kapitalizovanih	283.642	38		„ obresti tekočih posojil	88.736	83	
„ tekočih obresti B: izplačanih	2.497	14		„ tekočih obresti A	107.431	35	
„ kapitalizovanih	80.631	27		„ meničnih obresti	18.109	62	
„ inventarja: 10% odpisa				„ efektnih obresti	2.088	93	
„ davkov in pristojbin				„ zamudnih obresti	2.927	14	
„ upravnih stroškov				„ upravnega prispevka	7.339	96	
„ bilance: čisti dobiček				„ pristopnine	201	—	
				„ nepremičnin	1.624	99	
				„ efektov, kurzna razlika	89	23	
		447.829	11			447.829	11

Račun bilance z dne 31. decembra 1902.

Debet		Kron	vin.	Kredit		Kron	vin.
Račun posojila: na vknjižbo	3,944.121	81		Račun glavnih deležev	5.200	—	
„ na poroštvo in zastavo	875.363	09		„ opravičnih deležev	5.868	—	
„ tekočih posojil				„ hranilnih vlog: stanje	K 7,135.450.66		
„ tekoči A: naložen denar	763.597	51		„ kapitalizovanih	283.642.38	7,419.093	04
„ posojila	1,635.708	99		„ tekoči A	13.273	03	
„ menic				„ tekoči B: stanje	K 1,988.354.18		
„ efektov				„ kapitalizovane obresti	80.631.27	2,068.985	45
„ nepremičnin				„ pro diversi			
„ inventarja				„ posojilnih obresti: predplačane obresti od posojil na vknjižbo	13.339	69	
„ posojilnih obresti: zaostale obresti od posojil na vknjižbo	64.669	63		„ predplačane obresti od posojil proti poroštvo in zastavo	1.871	95	
„ zaostale obresti od posojil proti poroštvo in zastavo	9.319	28		„ obresti tekočih posojil	1.917	94	
„ obresti tekočih posojil				„ meničnih obresti	2.471	07	
„ efektnih obresti				„ rezervnega zaklada	7.595	74 1/2	
„ blagajne				„ razpoložnega zaklada	30.931	90 1/4	
		9,677.295	39	„ posebne rezerve za zgube	31.875	84 1/4	
				„ zgube in dobička	27.240	39	
						9,677.295	39

Angeljnovovo milo

Marzeljsko (belo) milo

Zajamčeno čisto jedrno (Kern-) milo!

z znamko

449 104-13

sta najbolj koristni

štedilni mili

za hišno rabo.

Dobivate jih po specerijskih štacunah!

Pavel Seemann

izdelovatelj mila
in čebelno-voščenih sveč
v Ljubljani.

Vabilo

na

III. redni občni zbor

Vzajemne zavarovalnice
proti požarnim škodam
in poškodbi cerkvenih zvonov v
Ljubljani

kateri se bode vršil

dné 18. maja 1903 ob 3. uri popo-
ludne v društvenih prostorih.

DNEVNI RED:

1. Računsko poročilo nadzorništva.
2. Poročilo revizorjev.
3. Odobrenje letnega računa za l. 1902.
4. Prememba pravil.
5. Dopolnilna volitev nadzorništva.
6. Slučajnosti.

Predsednik nadzorništva.

V zmislu § 31. je drugi občni zbor sklepčen
ne glede na to, katere osebe, ali koliko članov je
navzočih. 619 2-2

Sprejme se takoj dobro izvežbana

prodajalka

specerijskega blaga proti dobri plači kot
voditeljica neke podružnice na deželi.
Natančneje pové upravništvo „Slovenca“.
653 3-2

Na prodaj je

hiša in hlev,

53 mernikov posestva in več trav-
nikov, gozdov in planin in srenjske
pravice, gospodarsko orodje in
živina. Vs. v dobrem stanu. 651 4-2

Natančnejša pojasnila daje posestnik
J. Jesenko v Žerovnici na Gorenjskem.

Perje za postelje in puh

priporoča po najnižjih cenah

F. HITI,

Pred škofijo šte. 20.

Zunanja naročila se točno izvršujejo.
571 4

Zdravilnica in vodozdravilnica Kamnik na Kranjskem.

Krasna gorska lega, milo podnebje, ni ve-
trovno. Zdravi se z vodo na vse načine,
solne in zračne kopeli, tudi z ogljikovo
kislino se zdravi, z masažo, telovadbo in
elektriko.

Zmerne cene. — Začetek sezone 15. maja.
Prospekte pošilja vodstvo.

476 10-6

Zdravnik voditelj:
Dr. Rudolf Raabe.

V najem se odda

hiša

na Javorniku s petero stanovanji stoječa pri cesti,
pripravna za kako obrt. Par streljavej proč se bode
gradila nova železnica. — Več se izve pri lastnici
Mariji Peternel šte. 52, pošta Javornik, Go-
renjsko. 596 3-3

Darila za birmance.

Največjo zalogo in najnižje cene

švicarskih ur, zlatnine in srebrnine

na drobno in debelo ima

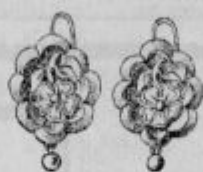
603 8-3

Franc Čuden

v Ljubljani, Mestni trg,

urar, trgovec, delničar prve švicarske zadruga tovarn ur „Union“,
zalagatelj c. kr. dolenske železnice.

Nekaj predmetov iz cenika, ki se na zahtevanje pošilja brezplačno:

Št. 422 Zlati double-uhani
gld. 1.80
Zlati, 14 kar. gld. 3.50.

Št. 472 Prstan, novo zlato
gld. 2.80 do 2.80
Zlato, 14 kar. gld. 5 do 6.50

Št. 435 Zlati double-uhani
gld. 1.20.
Zlati, 14 kar. gld. 2.60—3.40

Št. 290 Srebrna cil-rem.
ura s 6 kamni gld. 4.15
do 5.50

Št. 302 Zlata cil-rem. ura
z 1 kamni in dvojnim
pokrovom gld. 25 do 30
do 32

Št. 293 Srebrna cil-rem.
ura z 10 kamni gld. 9
do 11.

Št. 430 Zlati uhani, 14 kar.
s finim kamnom in per-
lami gld. 4—6.

Štev. 381 Srebrn obesek
30 do 40 kr.

Št. 437 Zlati double-uhani
gld. 1.15
Zlati, 14 kar., močni gld. 3
do 3.80

Pojasnila daje kamossek
Alojzij Vodnik.

3 stanovanja v III. nadstropju s
597 4 3 sobami.

8 stanovanj z 2 sobama v dvo-
riščnih traktih.

6 pritličnih prostorov za pro-
dajalnice ali pisarne.

4 stanovanja s 4 in 6 sobami z
vsem komfortom v I. in II. nad-
stropju.

V novozgrajeni hiši v Sodnji-
ski ulici med ogejskima hi-
šama gg. Čudna in Hribarja,
oddati je za

l. avgust

Najbolja izbira za krojače in šivilje!

M. Žargi

Ljubljana, sv. Petra cesta 2
(nasproti frančiškanske cerkve)

S početkom 9. t. m. nahaja se
najbolja izbira raznega lišpa
svila, krepin gumbov in druge
spadajoče stvari, izborna zaloga
kravat, nogavic, rokavic vsa-
kovrstnega perila, srajc, ovrat-
nikov, predpasnikov itd.

648 3-2

Največja izbira za krojače in šivilje!

Vožnjekarte
in
tovorni listi

AMERIKO.

Kraljevi belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antverpna

načrta v

Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijonovana od visoke c. kr. avstrijske vlade.

Pojasnila daje:

Red Star Linie

Dunaj, IV., Wiednergürtel 20.

ali pa

318 9

KAROL REBEK v Ljubljani, Kolodvorske ulice 32.

Emajlna glasura, prava, uporab-
ljiva za pred-
mete, kateri se mnogo rabijo, n. pr. umivalniki, že-
lezje, les, kositar, kameniti predmeti, vodovodne škockle,
kojim dá porcelanu slično prevlak. V škatlicah po
1/2 in 1 Ko. se dobiva pri tvrdki **BRATA EBERL**
v Ljubljani, Frančiškanske ulice.
Vnanja naročila po povzetju. 524 3 12-10

Absolutno zajamčeno

pristno mašno vino.

Škofjski list je l. 1898. priporočal v. č.
gg. župnikom mašno vino, katero razpošilja
„Kmetijsko društvo v Vipavi“ kot za-
jamčeno pristno.

Belo vino posebno dobrega okusa od-
daja se po 40 K in višje, in rdeče na-
mizno hrubovsko po 30 K za 100 litrov
v Postojno postavljeno.

V zalogi so tudi sortirana finejša vina
in sicer: 1. Gorganija po 50 K, 2. bel
burgundec po 55 K, 3. črni burgundec
po 50 K in 4. nemški rizling (za but. like)
po 70 K.

V zalogi je še staro belo vino.

Kvaliteta je letos izborna, po novem na-
činu kuhano vino je milejšega okusa in čisto
kot solnce (za buteljke).

Najmanjša množina je 56 litrov. Na-
ročbam čez 500 litrov se cena primerno
zniža.

Zadruga nadzoruje strogo v. č. g. dekan
Vipavski. Izključena je vsaka prevara.

Kmetijsko društvo v Vipavi.

344 (9)

Štedilno milo z znamko „jalen“

je izredno dobre kakovosti, je jako izdatno in zajamčeno čisto.

62 25-17

Naprodaj je po vseh boljših prodajalnicah tacega blaga.

Paziti je na
gorenjo
varstveno
znamko.

Naznanilo trgovine.

Podpisani naznanja čast. p. n. občinstvu, da bodem v soboto, dné 16. maja v Ljubljani, Stari trg št. 13

odprl popolnoma na novo vravnano trgovino modnega blaga pod tvrdko „Pri čebeli“.

Imel bodem vedno na razpolago: perilo za gospode, raznovrstne ovratnike, kravate, manšete, vso opravo za lovce, turiste, kolesarje, raznovrstne rokavice, dežnike, solčnike itd. Dalje bom vedno postregel z raznoterim perilom in vrhno opravo za dame, vse po najnovejšem kroju, tudi z vsemi k otroški opravi spadajočimi predmeti.

Usposobljen po dolgoletni skušnji upam čast p. n. občinstvo zadovoljiti vsestransko in prizadeval si bodem, da vedno postrežem z dobrim blagom in nizkimi cenami.

Priporočam svojo novo trgovino blagohotnosti p. n. občinstva in proseč obilnega obiska bivam z vsem spoštovanjem

V. pl. GERHAUSER „pri čebeli“.

640 2-1

Električno strokovno obvestilo.

Prečastiti duhovščini in sl. občinstvu uljudno naznanjam, da izvršujem z oblastvenim dovoljenjem vsa za vpeljavo električne razsvetljave potrebna dela ter opozarjam na svojo izredno veliko in krasno zalogo

vsakovrstnih svetil in za električno razsvetljavo potrebnih predmetov.

Prenavljam oziroma prenarejam stare lestence, svetila idr. strokovno pravilno za električno luč po zelo niskih cenah. — Vsaka stvar bode montirana v moji delavnici in preiskušena tako, da mestni montér ne bode imel drugega posla, kakor predmet zvezati z električnim tokom, kar bode lahko izvršil v najkrajšem času.

Za svetila, katera bodo montirana v moji delavnici, jamčim tekom enega leta, v katerem času tudi event. popravila brezplačno izvršujem.

Največja in najlepša zaloga cerkvene posode in orodja.

Nadejajoč se sdatnih naročil beležim velespoštovanjem

Leopold Tratnik,

pasár in založnik predmetov za električno razsvetljavo
v Ljubljani, Sv. Petra cesta 27.

484 9

Naznanilo.

Zaloga Puntigam-skega piva v Ljubljani vsem p. n. odjemalcem uljudno naznanja, da se je z današnjim dnem preselila s pisarno na Marije Terezije cesto št. 16 po domače „na Pergeš“ preje Mošenina, od koder se bode od danes naprej razpečevalo pivo, ter tudi vsa naročila sprejela

Zaloga Puntigam

v Ljubljani, dne 9. maja 1903.

649 2-2

Prva tovarna koles (bicikljev) Iv. Puch v Gradcu

katere sloviti izdelki so dosedaj še vedno najboljši in neprekosljivi ter zavarovani z oblastveno vpisano znamko I. Puch v Gradcu podelila je

glavno zastopstvo za celo Kranjsko strokovnjaku gospodu

Fran Čudnu v Ljubljani

pri katerem so vsakemu na vpogled razpostavljeni razni modeli.

341 10

Kmetiška posojilnica ljubljanske okolice,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

v Ljubljani, Marije Terezije cesta hiš. št. 1,

v Knezovi hiši.

obrestuje hranilne vloge po

110 95-49

4¹/₂ odstotka

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure, razun nedelj in praznikov, vsaki dan od 8. do 12. ure dopoldne.

Poštnega hranilničnega urada št. 828.406,

Telefon šte. 57.

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zgube pri šrebanjih, pri izšrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako šrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba

„MERCUR“

I., Wolfzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strubelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni nasveti za doseg kolikor je mogoče visokega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnih.

134 195